

Varga Mihály vezérigazgató köszönti a fórum résztvevőit

Csöndör László felvétele

Mecseki Ércbányász

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYSÜLJETEK!

A MECSEKI ÉRCBANYÁSZATI VÁLLALAT DOLGOZÓINAK
XXVI. ÉVFOLYAM, 19. SZÁM ÁRA: 2,30 FORINT 1989. OKTÓBER 1.

Fórum a V. sz. bányauzemben

Szeptember 15-én, éppen egy héttel a magyarországi uránbányászat további sorsát meghatározó kormánydöntés előtt, Horváth Ferenc ipari miniszter vezetésével magasrangú delegáció tett látogatást vállalatunknál.

Az V. sz. bányauzem tanácstermében megrendezett fórumon amolyan kerekasztal-beszélgetés formájában folyt a vita az uránbányászat megszüntetésének szükségességéről és az ennek kapcsán jelentkező tömeges foglalkoztatási problémák orvoslásának lehetőségeiről.

Az eseményre az ipari minisztert elkísérte Halmos Csaba, az ÁBMH elnöke, Varga Béla, pénzügyminiszter-helyettes, Craberó Róbert, az Országos Tervhivatal elnökhelyettese, Czipped Gyula és Auth Henrik, ipari miniszterhelyettesek, és Szigeti Ernő a belügyminisztérium képviselője.

A tanácskozáson természetesen ott voltak a megyei tanács illetékes vezetői, élőkön Piti Zoltánnal, míg a kerekasztal „másik oldalán” vállalatunk, üzemünk vezetői, szakszervezeti tisztségviselőink foglaltak helyet.

Horváth Ferenc az uránbányászat jövőjéről

Varga Mihály, a MÉV vezérigazgatója köszöntötte a megjelenteket, majd átadta a szót Horváth Ferencnek.

Az ipari miniszter előjáróban leszögezte, hogy olyan javaslatot tett a kormánynak, mely a magyarországi uránbányászat mielőbbi felszámolását célozza. Véleménye szerint, a feltárási munkákat azonnal fel kell függeszteni, a már feltárt területek leművelését jövő év végéig be kell fejezni, és ezzel párhuzamosan meg kell kezdeni a bányabezárás munkákat. Ez utóbbi, véleménye szerint, legfeljebb két évet venne igénybe.

Utalt arra is, hogy ily módon lesz rá idő, hogy a vállalat a melléktermékek további fejlesztésével, esetleg ehhez kapcsolódó vállalkozásokkal a dolgozók egy részének továbbra is munkát tudjon adni. Akiknek pedig megszűnik a munkahelyük, azok számíthatnak a korábbinál is szélesebb körű foglalkoztatáspolitikai eszközrendszerre, melyet a keletkező feszültségek feloldása céljából terveznek korszerűsíteni.

Ezt követően Czipped Gyula adott részletekbe menő tájékoztatást arról, miért vált gazdaságtalanná a hazai uránbányászat, és milyen gazdasági megfontolások indokolják a vállalat bezárását.

Elmondta, hogy a termelési költségek az elmúlt nyolc év alatt a háromszo-

rosára nőttek, ugyanakkor az árbevétel csupán tíz százalékkal több, mint korábban. Megjegyezte, hogy a Szovjetunió még így is a dúsítmányunkat.

A szakértők véleménye szerint a kitermelés költsége jelentősen nem csökkenthető — ami egyben arra is bizonyíték, hogy itt színvonalas tervszerű bányaművelés folyt ezidáig — ugyanakkor az ipari minisztérium szakemberei szerint az urán világpiaci ára inkább csökkeni, mint emelkedni fog.

Ezt követően a miniszter-helyettes azokat a véleményeket próbálta cáfolni, mely szerint a 2 és fél milliárdos állami támogatást a magyar-szovjet urán-üzemi egyezmény egyes elemei kompenzálják. Ennek során ismételt hangsúlyozta, hogy az uránbánya és Paks esetében külön szerződésről van szó, a 40 millió rubeles szovjet kamatmentes hitel a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatokban jelentkező magyar aktívum miatt gyakorlatilag az értékét elveszti, és csupán a 10 millió dollárnyi — egyébként csak nyugatról beszerezhető „kemény” cikkek importja nyom valami keveset a latba.

Kitért arra is, hogy a MÉV immár két hónapja tárgyalási engedéllyel rendelkezik, így elvileg nyugatra is eladhatnák uránt (a szovjet fél egyébként már írásban is hozzájárult

rosára nőttek, ugyanakkor az árbevétel csupán tíz százalékkal több, mint korábban. Megjegyezte, hogy a Szovjetunió még így is a dúsítmányunkat.

A szakértők véleménye szerint a kitermelés költsége jelentősen nem csökkenthető — ami egyben arra is bizonyíték, hogy itt színvonalas tervszerű bányaművelés folyt ezidáig — ugyanakkor az ipari minisztérium szakemberei szerint az urán világpiaci ára inkább csökkeni, mint emelkedni fog.

Ezt követően a miniszter-helyettes azokat a véleményeket próbálta cáfolni, mely szerint a 2 és fél milliárdos állami támogatást a magyar-szovjet urán-üzemi egyezmény egyes elemei kompenzálják. Ennek során ismételt hangsúlyozta, hogy az uránbánya és Paks esetében külön szerződésről van szó, a 40 millió rubeles szovjet kamatmentes hitel a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatokban jelentkező magyar aktívum miatt gyakorlatilag az értékét elveszti, és csupán a 10 millió dollárnyi — egyébként csak nyugatról beszerezhető „kemény” cikkek importja nyom valami keveset a latba.

Kitért arra is, hogy a MÉV immár két hónapja tárgyalási engedéllyel rendelkezik, így elvileg nyugatra is eladhatnák uránt (a szovjet fél egyébként már írásban is hozzájárult

rosára nőttek, ugyanakkor az árbevétel csupán tíz százalékkal több, mint korábban. Megjegyezte, hogy a Szovjetunió még így is a dúsítmányunkat.

A szakértők véleménye szerint a kitermelés költsége jelentősen nem csökkenthető — ami egyben arra is bizonyíték, hogy itt színvonalas tervszerű bányaművelés folyt ezidáig — ugyanakkor az ipari minisztérium szakemberei szerint az urán világpiaci ára inkább csökkeni, mint emelkedni fog.

Ezt követően a miniszter-helyettes azokat a véleményeket próbálta cáfolni, mely szerint a 2 és fél milliárdos állami támogatást a magyar-szovjet urán-üzemi egyezmény egyes elemei kompenzálják. Ennek során ismételt hangsúlyozta, hogy az uránbánya és Paks esetében külön szerződésről van szó, a 40 millió rubeles szovjet kamatmentes hitel a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatokban jelentkező magyar aktívum miatt gyakorlatilag az értékét elveszti, és csupán a 10 millió dollárnyi — egyébként csak nyugatról beszerezhető „kemény” cikkek importja nyom valami keveset a latba.

Kitért arra is, hogy a MÉV immár két hónapja tárgyalási engedéllyel rendelkezik, így elvileg nyugatra is eladhatnák uránt (a szovjet fél egyébként már írásban is hozzájárult

Döntött a Minisztertanács

A Minisztertanács 1989. szeptember 22-én megtárgyalta és elfogadta „Az uránbányászat felhagyásával összefüggő feladatok, a leállítás kihatásai, valamint a felszabaduló munkaerő elhelyezésének lehetőségei” tárgyú előterjesztést.

A Mecseki Ércbányászati Vállalatnál az uránbányászatot a lehető legrövidebb időn belül meg kell szüntetni. A további bányászati feltáró és fejlesztelőkészítő munkákat azonnal le kell állítani. A környezetvédelmi követelmények szigorú betartása mellett a lehető legrövidebb időn belül befejeződő urántermeléssel párhuzamosan meg kell kezdeni a felszámolást és a bánya bezárását.

A felszabaduló munkaerő átképzéséhez szükséges intézményrendszert folyamatosan fejleszteni kell, elsősorban a meglévő kapacitások kihasználása révén. Létre kell hozni a Regionális Átképzési Központot és meg kell erősíteni a helyi munkaerő szolgáltató irodákat.

A Minisztertanács Szentlőrinc—Pécs—Komló—Bonyhád térségét központi struktúraátalakítási döntéssel érintett térségnek nyilvánítja és 1990. január 1-jétől kezdődően kiterjeszti az idetartozó településekre a gazdaságilag elmaradott és a struktúrapolitikai döntésekkel érintett térségekben működő adókedvezmények hatályát.

A megye gazdaságának fejlesztésére, új munkahelyek létesítésének támogatására és a foglalkoztatási gondok enyhítésének érdekében 1990-ben a megyében a munkahelyteremtő beruházások támogatására legalább 500 millió forint beruházás-támogatási keretet kell biztosítani az érvényes állami munkahelyteremtési támogatási rendszerrel. E lehetőséget haladéktalanul és széles körben meg kell hirdetni és e keret terhére a pályázatokat már 1989-ben be lehet adni.

Meg kell vizsgálni, hogy a szabályozórendszer különböző elemein keresztül milyen további kedvezményeket lehet biztosítani a térségben gazdálkodóknak, elsősorban:

- az új foglalkoztatottak társadalombiztosítási járulékának a foglalkoztatási alap terhére történő átvállalásával,
- pótlólagos beruházási refinanszírozási hitelkeret nyitásával,
- a határmenti együttműködések szabályainak deregulációja révén, és
- az esetleges világ-

banki hitelekhez kapcsolódó kedvezmény finanszírozással.

A Minisztertanács engedélyezi, hogy a jelenlegi foglalkoztatási eszközrendszeren belül a tömeges létszámleépítések esetére alkalmazható juttatásokat, konkrétan:

- a végkielégítési rendszert,
- az átköltözési támogatás rendszerét,
- a jelenleginél kedvezőbb feltételű újrakezdési kölcsönt,
- a nyugdíj jogosultságot a felmondástól számított egy éven belül elérők részére, a körengedményes nyugdíjazást, teljes költségátvállalás mellett, a struktúraátalakítási döntéssel érintett térségben igénybe vehető.

Erre, a célra állami támogatást kell biztosítani. További kedvezményként:

- A MÉV dolgozói részére is biztosítani kell — egészségkárosodási járadék formájában — a szénbányászati dolgozókat megillető nyugdíj-kedvezményeket.
- Az eddig a vállalat költségei terhére folyósított bányászati keresetkiegészítést továbbra is fizetni kell. Meg kell vizsgálni a 3000, illetve 4000 műszakot még el nem ért bányászok részére a részleges keresetkiegészítés folyósításának lehetőségét.
- Az átmenetileg munka nélkül maradó rehabilitált bányászok részére az érvényes jogszabályok alapján keresetkiegészítést, a munkanélküliségük időtartamára is biztosítani kell.
- El kell végezni a bányászati tevékenység felszámolása során eltávozó állomány egészségügyi szűrését és az érintettek egészségügyi nyilvántartását az eddigi gyakorlat szerint folytatni kell.
- Meg kell vizsgálni, hogy milyen lehetőség van arra, hogy azoknak a dolgozóknak, akiknek a keresete a szükséges munkahelyváltoztatás miatt jelentősen csökken, vagy átmenetileg munka nélkül maradnak, módosítani lehessen a jelenlegi lakás-célu hitelszerződéseit úgy, hogy a törlesztési kötelezettségeiket a megváltozott anyagi helyzetükkel arányosan állapítsák meg.

(Folytatás a 3. oldalon)

Horváth Ferenc miniszter bányásznap beszéde

1989. szeptember 1., BDSZ (részletek)

Tisztelettel köszöntöm a bányásznapon valamennyi dolgozóatársunkat szerzte az országban. Nincs könnyű dolgom a pécsi bányászdemonstráció friss élményei után ünnepi beszédet tartani. Nem személynélküliség és indulat miatt. Azért tölt el aggodalom, mert a tegnapi este események felidéznek annak a képét, hogy könnyen kerülhetünk olyan helyzetbe, amikor a szenvedélyek és nem a racionalitás irányítja többé a sorsunkat. Amikor nem józan érvek, hanem érzelmek csapnak össze, amikor nem tudjuk egymással megvitálni, megbeszélni közös dolgainkat, nem figyelünk egymásra, s így gondjaink megoldása helyett csak sodródunk további gondok felhalmozása felé. (...)

Szólnom kell az uránkitermelés helyzetéről is. Az ötvenes években indult kitermelést részben a korszak diktálta, katonapolitikai döntés motiválta, a későbbi nagyarányú fejlesztés pedig egybeesett az az idősakkal, amikor a világ nukleáris erőművekben látta az energiagondok megoldását. Az uránkonjunktúrája szinte beláthatatlannak tűnt. Ilyen körülmények között még a hazai — nagy mélységben, nehéz geológiai körülmények között — viszonylag kis urántartalmú kőzetekben folytatott bányászkodás is gazdaságos volt. A bekövetkezett változások azonban azt eredményezték, hogy az uránbányászat költségei a mélység felé haladással párhuzamosan nőttek, míg az uránvilágpiaci ára tartósan visszaesett.

A kialakult helyzet az urántermelőket világszerte arra kényszerítette, hogy a magas önköltségű, pécsihez hasonló lelőhelyeken leállítsák a termelést. Úgy gondolom, tartozom annyi tisztelettel Önöknek, és kötelességem is, hogy e tekintetben is világosan beszéljek. Minden közhiedelemmel ellentétben a magyar urántermelés nincs közvetlen összefüggésben a paksi atomerőmű működtetésével. A szovjet partnerral folytatott tárgyalások során azt mondhatom el, hogy a magyar uránexport csökkenése, vagy teljes megszüntetése esetén is biztosítani tudjuk a Szovjetunióval megkötött egyezmény alapján az atomerőmű fűtőanyag-ellátását.

Az Ipari Minisztérium a Mecseki Ércbányászati Vállalattal közös gazdasági számításokat végzett. Ennek alapján megállapítható, hogy bár az urántermelés veszteségét néhány tényező csökkenti, a veszteséges termelés rideg valóság. A mecseki ércbányászat tevékenységét 1988-ban már mintegy hárommilliárd forinttal kellett támogatni és a prognózisok meredek emelkedést mutatnak. A bányászkodás folytatásával a támogatás 1995-re elérhetné az évi 5 milliárd forintot. Az uránbányászat ma akkora támogatást kap, mint az egész szénbányászat együtt. Ezt a támogatást nem képes finanszírozni tovább az ország, nem is vagyunk hajlandók. Mindezek alapján a minisztérium a kormányhoz olyan előterjesztést nyújt be, amely a bányászati bezárását javasolja.

Nagyon sok követelményt, elsősorban környezetvédelmi szempontokat kell gondosan mérlegelni.

Ezért a bezárás időpontját ma még nem lehet pontosan meghatározni. Szükség lesz a fejtésre előkészített érckészlet kitermelésére. Ugyanakkor mind a bányatevékenységben mind a felszínen a környezetvédelmi követelményeket maradéktalanul kielégítő bezárási és rekultivációs munkát kell végrehajtani. Ennek programját a vállalatnak meg kell tervezni. Előreláthatólag a jövő év végén kezdődik a termelés csökkenése, és ezzel párhuzamosan megindulhatnak a bányatevédelmi követelményeknek megfelelő bányabezárási munkálatok. (...)

A bányászati egészének szerkezetátalakításáról: A következő 3–5 év alatt országosan mintegy 10–12 000 fő bányászati felszabaduló létszám megélhetésének biztosítása érdekében kell intézkednünk. Fontosnak tartjuk, hogy a létszám csökkentésére folyamatosan és ne lökészerűen kerüljön sor.

Új alapállásból kell nekilátni közös gondjaink rendbe tételének. Szembenállás, indulatok felkorlácsolása helyett partnerséget kér és javasol a kormányzat. A bányászszakma problémáival a kormány tisztában van.

Az alapvető hangsúly a vállalkozások élénkítésén, a helyi kezdeményezéseken van. Ugyanakkor a térségen kívülről jövő vállalkozók számára is kedvező feltételeket kell biztosítani. Ez teremthet új munkahelyeket.

Erre a bányászati létszámcsökkentésben leg súlyosabban érintett területen Baranyában, ill. Tolnában adottságok vannak. Van szellemi kapacitás, továbbfejleszthető az ipar struktúrája. Maguk a bányavállalatok melléktevékenységük fejlesztésével, meglévő eszközeikkel, szakmai ismereteikkel, magasan képzett szakembereikkel és a vállalkozásokkal együtt is hozzájárulhatnak új tevékenységek meghonosításához, gazdaságos munkahelyek létrehozásához. A fő iránynak tehát offenzívának kell lenni, nem pedig védekezni, hátrálónak. Ehhez a kormányzat messzemenő támogatást nyújt. Az a szándék, hogy már a jövő évtől Baranya megye az érintett térség jelentősebb beruházási, támogatási keretét, új gazdaságos munkahelyteremtés ösztönzésére.

Erre a térségre is indokolt kiterjeszteni a vállalatok és a vállalkozók számára biztosított nyereségadó kedvezmény rendszerét, ha beruházásaikkal új munkahelyet teremtenek. A kor-

mány terve, hogy a kedvezmény mértéke jövőre jelentősen nőjön. (...)

Az állam kamatmentes újrakezdési kölcsönrel ma is segít a munkahelyüket elvesztőknek. Várható, hogy a 300 000 forintos összeg jövőre jelentősen emelkedik. Olyan konstrukció is vizsgálat alatt áll, amelyben a kölcsönt vissza nem térítendő rész egészítené ki.

A foglalkoztatási képesség hozzá tartozik Baranyában, hogy ma is munkaerőhiány van — a bányászati elcsúszásban a vájvégeken — és mintegy 600 külföldi dolgozik szinte kizárólag föld alatti munkahelyeken. Természetes, hogy a későbbi foglalkoztatási gondok megoldásánál a külföldi munkaerő csökkentésével is számolunk. Ugyanakkor a mecseki térségen kívüli bányákban is több mint ezer külföldi dolgozik. A külföldiek foglalkoztatásának csökkentésével, akik vállalkozás más térségbe való áttelepülést, számíthatnak anyagi segítségre. Az intézkedés előkészítése folyamatban van és 1990-től várhatóan bevezetésre kerül.

A vállalkozás-élénkítésen a munkahelyteremtés túl ugyanakkor átfogó szociálpolitikai intézkedéseket dolgoz ki a kormányzat mind az azok problémáinak enyhítésére, akik koruknál, egészségi állapotuknál fogva már nem képesek szakmaváltásra. Ezen munkahelyüket elvesztő dolgozók számára biztosított a korekedezményes nyugdíjazás lehetősége, amihez a kormányzat a szükséges anyagi támogatást biztosítja.

Napirenden van a rehabilitációs rendszer korszerűsítése, ahol a bányászok számára az átlagosnál kedvezőbb feltételeket fognak meghatározni. Itt említem meg, s ebben elszántak vagyunk, hogy továbbra is működtetni kívánjuk a Sikondai Szanatóriumot.

Fennmarad a bányászati keresetkiegészítés rendszere, az ércbánya bezárása esetén annak fedezetéről a kormányzati szerveknek kell gondoskodniuk. Vizsgáljuk annak lehetőségét, hogy aki a szükséges 3 ezer, illetve 4 ezer műszakot nem érte el, de megközelítette, arányos kompenzációban részesüljön.

Úgy ítéli meg a kormányzatunk, hogy a lakástámogatást kapott bányászok munkahelyük megszűnése miatt nem kerülhetnek hátrányos helyzetbe. Foglalkozunk annak a problémának a megoldásával, hogy miként mérsékelhetők a magas keresetű munkahelyek elvesztése esetén a korábban vállalt jelentős lakásterhek.

Az előkészítő munka során világossá vált, hogy szükség van az államilag támogatott végkielégítés rendszerére. A hosszú időszaktól nehéz munkakörben eltöltött dolgozók erkölcsi elismerése mellett ez egyik alapja lehet az egyéni újrakezdésnek. E jövőben bevezetendő eszköz várhatóan figyelembe veszi a

Varga Mihály vezérigazgató bányásznap beszéde

1989. szeptember 2., Pécsi Nemzeti Színház (részletek)

Unnepre, a 39. bányásznap Baranya megyei ünnepére szóló meghívót kaptunk kézhez a közelmúlt napokban. Valljuk be, hogy vegyes érzelmekkel fogadtuk.

Ma, amikor ágazatunkkal kapcsolatban egyre többször halljuk a bezárás, szanálás, felszámolás kifejezéseket, amikor a bányászhatóság a kívülállóknak a sztrájk, tüntetés, demonstráció, tiltakozás szavakat juttatja eszébe, felöltik bennünk, ünnepelelünk-e egyáltalán, van-e mit és kivel ünnepelelünk?

Vegyesek az érzéseink, hangulatunk a mélyponton van. Ez a hangulat elkészenedést vált ki, melyet életközeli érzékelhetünk augusztus 30-án. A bennünket körülvevő légkör olykor gyanakvó.

Ma többen rajtuk kéri számon romló életszínvonalukat, eszközei lettünk a politikai harcoknak és alkudozásoknak. Pillanatnyi érdekük alapján dicsérnek fel, vagy marasztalnak el bennünket politikai vagy gazdasági csoportok és csoportosulások.

Közben a bányász hajnalban kel, felveszi a sűrű ruhát, leszáll a mélybe, a rendkívül nehéz körülmények közé, a veszélybe.

A lehetőségekhez képest elért fejlesztések ellenére, még mindig az igen nehéz fizikai munkavégzés után, holtfáradtan hazamegy a reggeles, délutános vagy éjszakai szaktól, s mást sem hall, minthogy eltartott, hogy nem segíti, hanem inkább nehezíti a népgazdasági gondok megoldását, rombolja, tönkreteszi a környezetet.

Hogy is mondta egy bányász társunk a tavaly májusi pártértekezleten?

„Azt elviseljük, hogy lent a bányában, a vágatokban, néhol csak hétrét görnyedve lehet dolgozni, de hogy a külszínen szegyenkezve, lehajtott fővel kelljen járni, azt nem!”

Bár a köztudatban az él, hogy ásványi nyersanyagban szegény ország vagyunk, Magyarország területe alatt több mint 300 milliárd dollár értékű ásványi kincset kutattak fel eddig. E hatalmas nemzeti vagyont még sok éven keresztül szolgálhatja országunk fejlődését. Jól tudjuk, a föld mélyén megkutatott készleteket nem feltétlenül, nem mindenáron kell kibányászni, hanem csak akkor, amikor az gazdaságosan kitermelhető. Am ha ezen

korábban betöltött munkakört, szolgálati időt és az elért keresetet. (...)

A foglalkoztatáspolitikai új illetve továbbfejlesztendő eszközei szakszerűsége, pontos összehangolást és jó előkészítést kívánnak éppen azért, hogy a gyakorlatban jól működjék ez a rendszer. A már előbb említett javaslatokat is beleértve folyik a munka, és a kormány hamarosan dönt, hogy azok 1990-től alkalmazhatók legyenek.

Ismétlően hangsúlyozni kívánom, hogy az új munkahelyek teremtésére irányuló helyi szervező munka már most megindulhat. Az uránbányászatról szóló

tétlenül. Keressük, kutatjuk a lehetőségeket. Jelentősen, január óta több mint 700 fővel csökkentettük a létszámunkat, felajánlottuk eszközzállományunkat, gépparkunkat, igen komoly szellemi kapacitásunkat, üzletszerzőink járják az országot, világot, igyekeznek minden alkalmat megragadni, ami segíthet helyzetünkön.

Sajnos mindezekkel szemben áll az, hogy ebben az évben mintegy 2,5 milliárd forint állami támogatással tudjuk feladatunkat teljesíteni. Így aztán már döntési szintre ért a vállalat bányászati tevékenységének megszüntetése. Ilyen körülmények között is természetesen, hogy közös összefogással megpróbáljunk talpon maradni.

A bányászok most igen nehéz napokat élnek át, jölesik, hogy — a beszédem elején említett gyanakvó légkör ellenére — küzdelmünkben, vagy küzdelmünkben sok barát, megértő társra találtunk az országban, Baranyában, Pécsen. Az elmúlt napokban egymást érték a szolidaritásról biztosító nyilatkozatok, levelek, állásfoglalások. Jó tudnunk, hogy mellettünk állnak más szakmák képviselői, munkásai, szervezetek és egyesületek.

Azokat a vádak nem tudjuk elfogadni, amelyek milliárdok elherdálásáról szólnak, amelyek megpróbálnak ellenségeskedést szítani a munkások és a soraikból kikerült vezetők között, a dolgozók és érdekvédelmi-képviselői szerveink között.

A velünk szolidáris, a sanda szándéktól mentes, becsületos, tisztességes indíttatású támogatással karöltve van akorra erőnk, hogy felülkerelkedünk a nehéz helyzeten. Ezt nagyban elősegíti az a csomagterv, melyet a kormány készített a munkahelyüket elvesztő dolgozók erkölcsi, anyagi megbecsülésére.

Ércbányász

A Mecseki Ércbányászati Vállalat dolgozóinak lapja

Felelős szerkesztő: **Kablár János**

Szerkesztő: **Ragoncsa János**

Szerkesztőség: 7633 Pécs, Hajnóczy u. 33. Telefon: 15-351 Vállalati telefon: 33-53

Kiadja: a Baranya Megyei Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: **Bodó László**

Kiadóhivatal: 7601 Pécs, Hunyadi út 19. Telefon: 15-000

MEV Nyomda 7633 Pécs, 39-es dandár út 19. Felelős vezető: **Sperczel János**

Megjelenik kéthetenként

Előfizetési díj egy évre: 55,20 Ft

Előfizethető: a szakszervezeti bizalmiaknál

Ny-623-4

Fórum az V. számú bányauzemben

(Folytatás az 1. oldalról)

nya bezárására vonatkozó döntést elhamarkodottnak ítélte. Véleménye szerint arra kéne kötelezni a vállalatot, hogy dolgozzon ki egy átalakulási programot, amely nem haladná meg a bezárási költségeit, melynek futamideje két és fél, három év lenne, mely ellenőrízhető és műszaki tartalmát tekintve nem mond elment egy esetleges bezárási döntésnek.

Szót arról is, hogy a vállalat ugyan kapott tárgyalási engedélyt, de a rendőrség továbbra is kötelezte a tük-szabályok betartására. Konkrét adatok nélkül pedig senkivel sem lehet komoly üzleti tárgyalásokat folytatni. Kitért arra is, ha a kormány a vállalat felszámolása mellett dönt, tárgyalópartnerünk is úgy kezelnek majd bennünket, mint a fuldoklót, aki már minden kötélbe belekapaszkodik. Ilyen körülmények között pedig kedvező szerződés-kötésre aligha számíthatunk.

Horváth Sándor, a vszb munkatársa egyebek közt azt kérdezte, mi az elvárása a kormányának a vállalat

latal szemben, ha le kell állnunk a feltárással, jövőre elkezdünk egy hatalmas rombolást, miközben a külföldi partnerekkel egy esetleges üzletről tárgyalunk. Kérdései között szerepelt az is, hogy a végkielégítés csupán a vjvégiekre vonatkozik-e?

Mellár Csaba, a III. sz. bányauzem ifjú vjvára egyebek közt szót arról, hogy a fejlett nyugati tőkés országokban működő bányák többsége is állami támogatásra szorul. Ha ott bezárják a legveszteségsőbb bányákat, akkor még mindig tudnak drága pénzen energiát importálni. Mi is ilyen gazdagok vagyunk? — tette fel a kérdést, majd arra kért választ, hogy a bányászok, akik már tényleg a teljesítőképességük határán állnak, becstellett, keményen dolgoznak, hogyan kerülhettek ilyen méltatlan helyzetbe egyik napról a másikra?

Bánik Jenő, a Szolgáltató üzem igazgatója, utalva a bányabezárás tetemes költségeire, arra kért választ, hogy az a szociális programcsomag-tervezet, amely a foglalkoztatási gondokat lesz hivatott enyhíteni, mi-

be kerül, hisz a mérlegelésnél az egyik serpenyőbe ezt is bele kéne tenni. A melléktevékenységről szólva elmondta, hogy az új vállalkozások beindítása nem elsősorban pénz kérdése. A mai piaci viszonyok között hosszú távra képtelenség tervezni.

Horváth Ferenc a kérdésekre, felvetésekre reagálva egyebek közt kijelentette, nem hisz abban, hogy a vállalat olyan vásárlót talál amely 80 dollár hajlandó fizetni az uránért. Nyomatékként megjegyezte, hogy ha mégis, akkor O eljön ide uránt bányászni.

Az új munkahelyekkel kapcsolatban úgy vélekedett, hogy nem volna jó, ha ebben a kérdésben a kormány döntene, sokkal szerencsésebb, hogy ha a piaci viszonyok, az itteni helyi lehetőségek függvényében oldódnának meg ezek a problémák. A kormány ehhez — a helyi kezdeményezésekhez — tud adni pénzt, és tudja segíteni a helyi vállalkozásokat a maga módján különböző kedvezményekkel.

Halmos Csaba reagálva többek észrevételére, hogy konkrétabb dolgokat várta tőle, úgy vélekedett, hogy erről még korai beszélni. A regionális egyeztető fórum véleménye nélkül például nem lehetne felelősen dönteni a végkielégítés mértékéről. Az ÁBMH elnöke elmondta, hogy a foglalkoztatási problémák megoldása 1990-ben egy milliárd forintba kerül.

Varga Béla pénzügyminiszter-helyettes egyebek között szót arról, milyen nyomás nehezedik a kormányra a parlamentben, ahol a képviselők folyamatosan szorgalmazzák a veszteséges vállalatok bezárását. A kis és közepes nagyságú üzemek esetében egyszerű a megoldás, addig csökkentik az állami támogatást, amíg tönkre nem mennek. Ha a mi vállalatunk történetesen nyolcvan dollárért tudná eladni az uránt, még akkor is támogatásra szorulna, hiszen közel száz dollár költséggel folyik a termelés.

Schalkhammer Antal, a BDSZ titkára arról szót, hogy a szakszervezet a veszteséges vállalatok állami támogatásával nem ért egyet, de ha bányabezárásra kerül sor, akkor köteleességük maximális garanciákat kiharcolni a kormánytól a szerkezetváltással kapcsolatos problémák megnyugtató rendezésére.

Sára Elemér, a Kutató-mélyfúró üzem szb titkára arról beszélt, hogy szépen hangzik az, miszerint 3-500 ezer forintból új munkahelyeket lehet teremteni, de ez nem így néz ki a gyakorlatban. A Kutató-mélyfúró üzem felszámolása — bár itt csak százegynéhány emberről van szó — sem ment zökkenőmentesen. Még a korongedényes nyugdíjazás sem. Mi lesz, ha itt több ezer emberről kell majd gondoskodni?

Tőke Gyula, a IV. sz. bányauzem szb titkára a jelenlegi társadalombiztosítási eszközrendszerrel szemben megállapította, hogy az hiányos, nem jól működik. A bányászati keresetkiegészítés rendelkezése például le-

hetetlenné teszi, hogy műszaki dolgozók is igénybe vegyék ezt az amúgy nagyon humánus gondoskodási formát. Több mint egy éve hiába jelzik a problémát, még válasza sem méltatták őket. Elkeserítő a megváltozott munkaképességű dolgozók helyzete is. Ők kiegészítést csak úgy kaphatnak, ha valahol munkát vállalnak. Már ma is, nem egy és nem kettő, csak úgy tud elhelyezkedni, ha a keresetkiegészítésből csúsztat a munkaadónak. Nyolcszáz megváltozott munkaképességű dolgozó van jelenleg a vállalatunknál. Mi lesz velük, ha ők is új munkahely után lesznek kénytelenek nézni?

Ezt követően **Auth Henrik**, ipari-miniszterhelyettes címszavakban ismertette azokat a foglalkoztatáspolitikai eszközöket, melyet bevezetni, illetve továbbfejleszteni szándékoznak az uránbánya bezárása esetén. Ezek: a végkielégítés, az áttelepülési támogatás, az újrakezdesi kölcsön felemelése, a korongedényes nyugdíjazás, valamint az, hogy egészségkárosodás esetén az addigi keresetkiegészítést ezentúl járadék formájában kapják az uránbányászok is. A bányászati keresetkiegészítést, ha a vállalat megszűnik, költségvetési forrásból kell majd fedezni, és szó van arról is, hogy aki a 3000, illetve 4000 műszakot nem érte el, de közel jár hozzá, az is részesülhet ebből a kedvezményből. A rehabilitált bányászoknak a munkanélküliség időtartamára is biztosítani szándékozzák a keresetkiegészítést. A lakáshitel szerződéseknél a megváltozott jövedelmi helyzethez igazodva kedvezményt, könnyítést fognak adni az uránbányászoknak.

Róka Péter, az Ércudúsító üzem igazgatója szerint ilyen rövid idő alatt nem lehet ennyi embernek munkahelyet teremteni. Felhívta a figyelmet arra, hogy jogszabályok is akadályozzák az ipartelepítést. Véleménye szerint, a vállalat kiállja a nemzetközi összehasonlítást, és igen megalázó, ahogy, meg amilyen árfolyamszámításokkal bennünket ennyire gazdaságtalannak minősítenek. Szót arról is, hogy a bruttó és a társadalombiztosítási járulék emelése is az állami támogatás növeléséhez vezetett.

Németh Géza, a bányaművelési osztály vezetője azt hangsúlyozta, hogy a természeti kincseket, így az uránt is nagy gonddal kell kezelni, és nem jó dolog az, hogy a bányászat visszafelzárásával és az import növelésével szinte kiszolgáltatott helyzetbe kerülünk. Összehasonlító adatokat mondott a szén-, illetve atomerőművekben termelt villamos energia áráról. A kormány és az ország számára is az lenne a jó, ha bizonyítani tudnánk rentabilitásunkat. Miért nem kapunk lehetőséget arra, hogy ezt bizonyíthassuk? Mindaddig csak felszámolásról volt szó, és a tárgyalási engedélyt is későn kaptuk meg.

Horváth Ferenc erre azt válaszolta, hogy a vállalat későn kérte az engedélyt, már korábban is megkaphatta volna.

Simon József SZMT titkár beszéde

1989. augusztus 30., Sportcsarnok

Jó szerencsét! Kívánom ezt azért is, mert megbízott a Szakszervezetek Megyei Tanácsa Ügyvezető Elnöksége, hogy tolmácsoljam Önöknek: aggodnak a Mecseki Ércbányák bezárása — felszámolása — és a mecseki széntermelés visszafelzárása miatt. Tesszük ezt azért is, mert a megye szervezett dolgozói jelentős részének családtagjainak nehezen elviselhető helyzetet teremt. Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy új munkahelyek teremtésével át-, tovább-, és kiképzéssel elfogadható megoldást találjunk az érintetteknek.

Kevés ehhez a megyei vezetési szándéka, akarata, jelentős központi támogatásra is szükség van. Hozzátenném: tapasztalunk ilyen szándékot.

Mindenesetre a munkahelyüket elvesztők ittmarnak a megyében, mert ezer szál fűzi őket lakóhelyükhöz, megélhetésükhöz. Sokan közülük egészségük jelentős részét veszítették el a bányamunkában, egészségre ártalmas munkahelyeken. Velük ki törődik? És milyen módon? Itt kell megválaszolni a kérdésekre!

Nem vonjuk kétségbe a kormány ama tisztességes szándékát, hogy a gazdaságtalanul, veszteségesen termelő vállalatokat be kell zárni. De mindezt körültekintően, ha kell tudományos ismeretekkel alátámasztva, hibás közgazdasági szabályok felülbírálatával szabad csak megtenni. Ezt nemcsak a bányavállalatok, hanem a tevékenységükhöz szorosan kapcsolódó társvállalatok jövője, léte is követeli tőlünk.

Mit jelentene számunkra az esetleges bányabezárás? Szinte pótolhatatlan értékeket. Mert hiányozna:

— az az önzetlen társadalmi munka, amelyet az egészségügyi intézmények, iskolák, óvodák, bölcsődék, szociális otthonoknak végeztek,

— az a szakmai szelle-

mi potenciál, amely a megye életében meghatározó volt és ma is az,

— az a segítség, amelyet a megye településeinek egyharmada biztosított magának,

— az a tudat, hogy szükség van a Mecsekre az ország energia-ellátásának biztosításában,

— az, hogy biztonságos maradjon területünk a környezetszennyeződéstől,

— az, hogy hitelét vesztene a mecseki bányászok, amely meghatározott súllyal volt és van jelen az ország energia-ellátásában,

— az, hogy több ezer munkavállaló szociális biztonságát veszélybe. Mit kérünk a döntéshozóktól? Emberséget!

Egy Széchenyi idézet juttatja az eszembe a következőket: „Tegye csak mind-egyik maga kötelességét, s ne valami egyebet, hanem azt ugyan emberül!”

Megyénkben nemcsak a bányászokat, de a kommunális- és közszolgáltatásban, az egészségügyben a művelődés-oktatás, a szállítás és közlekedés, a kereskedelmi szférában érinti igen érzékenyen a vállalatunkat ez a szomorú jövő.

Nem kizárt, hogy ma a bányászokkal, de holnapután, vagy a közeli jövőben más szakmában dolgozókkal kell szolidaritást vállalnunk munkahelyvesztés, vagy megélhetési problémák miatt. Reális veszély ez a sokak szerint gyógyítható Baranyában.

Hát ez ellen lépünk fel határozottan, a bányászokkal szolidaritásan a megye valamennyi szervezett dolgozója nevében.

Befejezésül kérjük és követeljük, hogy a várható kormányzati döntés a mecseki térség és az érintett vállalatok dolgozóik gondjait ítélje meg körültekintően és emberül.

Segítőkézs véleményünket, javaslatainkat, testületeik állásfoglalásait hallgasság meg végre a döntéshozók.

Ehhez kívánok valamennyiüknek: Jó szerencsét!

Tóth László, a Kutató-mélyfúró főmérnök-helyettese egyebek közt a földalatti perkoláció előnyeiről beszélt. Elmondta, hogy a környezetvédők óva intenek bennünket e technológia alkalmazásától. Most, amikor tényleg találtunk egy olyan területet, ahol alacsony költséggel tudnánk uránt nyerni. A furcsa az, hogy ezt a technológiát a nyugati szaksajtó a legkörnyezetkímélőbbnek, emberkímélőbbnek és gazdaságosnak tartja. Az illetékes szakhatóságok, a tanácstól a Köjálíg sem emelnek ellene kifogást.

Ezt követően **Varga Jenő**, a vállalat pártbizottságának megbízott titkára kért szót, és Horváth Ferencnek, valamint Schalkhammer Antalnak átnyújtotta azt a politikai állásfoglalást, amelyet a vállalati pb az előző nap hagyott jóvá. (Az állásfoglalás teljes szövegét lapunk egy másik oldalán közöljük — a szerk.)

Schlitt András azt kérdezte az ipari minisztertől, átlagosan mennyibe kerül egy új munkahely megteremtése Magyarországon. A

válaszra reagálva — miszerint hozzávetőlegesen egymillióba — úgy vélekedett, hogy célszerű lenne a végkielégítés esetén ezt az összeget figyelembe venni.

Piti Zoltán ezúttal hosszabban szót a szerkezetváltással kapcsolatos problémákról. A megye vezetése mindent elkövet, hogy a munkaerőgondokat enyhítendő, idecsalogassa a vállalkozókat. A külföldieket is. Ehhez élvezi a kormány támogatását. De egyelőre nálunk alszik a gazdaság. Nagy tehát a felelőssége a vállalatunknál dolgozó szakembereknél is, hisz ők tudják a legjobban, hogy az adott körülmények között a meglévő lehetőségekkel élve mihez lehetne kezdeni.

Végezetül az ipari miniszter ígéretet tett arra, hogy a kormánydöntést követően az itteni munka normális menetűhöz szükséges garanciákat a vállalat a bányák bezárásáig megkapja. Reményét fejezte ki, hogy a melléktevékenységek növelésével, szélesítésével azokat stabil jövedelmező vállalkozásokká tudjuk majd alakítani.

Piti Zoltán ígéretet tett arra, hogy a rendelkezésre bocsátott eszközökkel mindent elkövet azért, hogy a szerkezetváltás zökkenőmentesen történjen.

Zsiros József, a III. sz. bányauzem vjvára borulatóan szót a bányászok átirányításával és átképzésével kapcsolatos problémákról.

Halmos Csaba véleménye szerint a regionális egyeztető fórum véleménye nélkül nem lehet feloldani a keletkező feszültségeket.

VÁLASZOK, INTÉZKEDÉSEK

1. A Kutató-mélyfúró üzemről azt kérdezik, hogy az ércszállító kocsik az EDU-ból a közetet a dombokhoz miért a régi úton szállítják — veszélyeztetve az egyéb közlekedést —, amikor elkészült az ércszállító út?

A kérdésre Bánik Jenő, a Szolgáltató üzem üzemigazgatója válaszolt:

— Az ércszállító út kísérleti jelleggel üzemel, ahol még akadnak problémák. Ebből eredően időnként jogosan használják az ércszállító kocsik a régi utat.

Az Anyag- és áruforgalmi főosztály dolgozó az alábbi problémákat vetették fel:

2. A Kertvárosban lakó dolgozók fenntartják azt a véleményüket, hogy a Sárohin t.—Ilku P.—Hajdú Gy. úti kereszteződésben veszélyes a gyalogos közlekedés és nem fogadják el Defrik Pálnak az Ércbányász augusztus 1-jei számában megjelent választát a kereszteződésben létesítendő gyalogátkelőhelyi kapcsolatban.

Az Ércbányász szerkesztősége levélben kérte a Városgondnoknokságot, hogy írásban válaszoljanak az ismételt felvetett problémára.

3. Sokan sérelmezik, hogy Pécssett sok újságos pavilonban nem árulnak autóbusszjegyet.

A problémára dr. Kiss Elemér, a Pannon Volán üzemigazgatója válaszolt:

— Mi minden újságáruval kötöttünk volna szerződést buszjegyek árúsítására, de különböző okokra hivatkozva több árus nem kötött szerződést. A pavilonokat a Posta üzemelteti, mi nem szólhatunk bele, hogy a pavilonokban lévő alkalmazottak áruljanak-e buszjegyet, vagy sem. Jegyautomatákat meg azért nem veszünk, mert nagyon drágák és használatukkal kapcsolatos budapesti tapasztalatok nagyon rosszak. Minden ételmisszerűzetben árulnak buszjegyet.

Kivizsgálta:

Gácsi Mátyás

Kitüntetések

A fegyveres erők napja alkalmából a polgári védelem, a honvédelem, a társadalmi tulajdon megőrzése terén végzett munkájuk, a polgári fegyveres őrségben szerzett érdemeik, valamint az MHSZ-ben kifejtett tevékenységük alapján vállalatunk dolgozói közül az alábbiak részesültek elismerésben.

A Haza Szolgálatáért Erdemérem arany fokozatát kapta Farikas Ferenc polgári védelmi törzsparancsnok (Anyag- és áruforgalmi főosztály).

Polgári védelmi munkáért a Honvédelmi Erdemérem 30 éves szolgálatért járó elismerését kapta Magó Sándorné (Központ) és Bányász Tibor (IV. sz. bányauzem).

A Honvédelmi Erdemérem 25 éves szolgálatért elismerésben részesültek: Németh Szilárd (III. sz. bányauzem), Bárány Imre (Ércdúsító üzem), Vági József (Szolgáltató üzem).

A Honvédelmi Erdemérem 20 éves szolgálatért elismerést kapták: dr. Moizs Rezső és Hambalkó János (Ércdúsító üzem), Tirkala Ferenc (Kutató-mélyfúró üzem), Krajcár Ferenc (Anyag- és áruforgalmi főosztály).

A Honvédelmi Erdemérem 10 éves szolgálat után járó fokozatát vette át Sperczel János (Anyag- és áruforgalmi főosztály). Honvédelmi munkáért a

Honvédelmi Erdemérem 25 éves szolgálat után járó elismerést kapta Gaszt Ödön (Központ).

A Közbiztonsági Erem arany fokozatát kapta Mellár István, a polgári fegyveres őrség váltásparancsnoka.

A polgári fegyveres őrség állományában eltöltött 25 éves szolgálatért részesült elismerésben Patczai János őrsparancsnok és Vicsze Vince polgári fegyveres őrs.

Kiváló polgári fegyveres őrs jelvény elismerést vehetett át Bálint Károly, Györfi Gergely és Kiss Nándor.

Kiváló polgári fegyveres őrs oklevél elismerésben részesült Bajnai Ernő, Baumholtzer János és Somogyi Béla.

Az MHSZ kiváló munkáért elismerésének ezüst fokozatát vették át: Zsigovics Jánosné (V. sz. bányauzem), Király György (Szolgáltató üzem), Dankó Károly (Szolgáltató üzem).

Ugyanezen elismerés bronz fokozatában részesültek: Tóth Zoltán (Szolgáltató üzem), Benedek Sándorné (V. sz. bányauzem), Futó László (Ércdúsító üzem).

Az MHSZ 10 éves Szolgálati Erdeméremet kapták: Belső Tibor, Dömötör Ferenc és Gránitz József (V. sz. bányauzem), Lóránt László (Szolgáltató üzem), Bodács Etele (Központ).

Nyílt levél Horváth Ferenc ipari miniszterhez

Tisztelt Miniszter Úr!

Ön, — mint azt a kormányzóvivői tájékoztatóból megtudtuk, idézem:

„Rendkívül tárgyyszerűen, de némi keserű mellékzöngével tájékoztatta a Minisztertanácsot a mecseki ércbányászokkal lezajlott találkozóról.”

Feltételezem, hogy a mellékzöngé okát azok az események szolgáltatták, melyek a demonstráción az Ön beszéde alatt történtek, melyekről a TV Napzárta műsorában úgy fogalmazott, hogy ilyen vitakultúrával rendelkező emberekkel nemigen lehet tárgyalni. Pedig az eseményt egyszerűen a vitakultúra hiányára leszűkíteni teljesen neveléses dolog. Ugyanis most már arról van szó, hogy az embereknek ebben az országban mára elégük van a PORHINTÉSBŐL! Kezdjük az Ön beszédjének elején:

Ön sem Szabó László csapatvezető vajár, sem Gyulai Sándor szb-titkár beszédében elhangzott konkrét kérdések többségére nem volt hajlandó konkrétan válaszolni.

Nem kaptunk választ arra, hogy milyen valutából fogja megvásárolni az ország azt az energiát, amely az urán pótlására szükséges az iparág elorsvasztásának eredményeképpen. Mi eddig csak valutaadóságokról, nyugati hitelek-ről, a költségvetés már-már katasztrofális adósságállományáról hallottunk.

Megkérdeztük, hogy az energiaágazatot miért nem komplex módon, rendszer- szemléletűen kezeli a kormányzat — ahogy ez a világ más országaiban törté-

nik —, választ nem kaptunk.

Arra, hogy van-e az országnak hosszútávú, átgondolt energiapolitikája, az Ön részéről sommásan csak azt a választ kaptuk, hogy van. Kérdem én, milyen átgondolt, hosszútávú energiapolitika az, ahol a tervek szerint minden energiahordozót úgy kell importálni, és az import sem biztos, lásd a közelmúlt villamos energia csökkentését a Szovjetunió részéről.

Ön eljött, hogy ismertesse a bányászokkal azokat az elképzeléseket, melyeket a kormányzat meg akar valósítani a térség problémáinak megnyugtató rendezése érdekében. De nem hallgatták meg Önt. Vajon miért?

Ön azzal kezdte a megnyugtatót, hogy az uránbányászok elmehetnek dolgozni a szénbányászatba. Ezt hallottuk! Elmehetnek dolgozni abba a szénbányászatba amely — idézem dr. Korompay Pétert, a Bányászati Egyesülés vezérigazgató-helyettesét: „Három éven belül egyetlen szénbánya sem tud gazdaságosan működni. Jelenleg tehát rosszabb a helyzet mint 1988-ban, az István aknai sztrájk idején volt”.

Elmehetnek dolgozni abba a mecseki szénbányászatba, amelynek kihasználtsága jelenleg 50 százalékos, ahol a kormánnyal kötött vállalatkarcsúsítási programnak megfelelően 3000 fő elbocsátását kell eszközölni a fennmaradás érdekében.

MIT MONDJAK — MEGNYUGODTUNK! CSAK HÁT AZ A FRÁNYA VITAKULTÚRA...!

Lesz átképzés, lesz új munkalehetőség — mondta Ön. De arról egy árva szót sem hallottunk, hogy ki, mivel képezze át magát. Említés sem történt arról, hogy mi a kormányzat hosszútávú elképzelése, milyen munkahelyeket akar létrehozni, milyen ipari létesítmények megvalósítását tervezi, ahol szükség van az átképzett munkaerőre.

1991. év végére megszűnik a vállalat termelése, a bányákat bezárják. Durván 2 év áll rendelkezésre. Szabadna megtudnom, hogy melyik az a szakma, amelyre ennyi idő alatt átkepezhetik az embereket, akkor, amikor jelenleg egy szakmunkás tanuló képzési ideje 3 év?

MIT MONDJAK — MEGNYUGODTUNK! CSAK HÁT AZ A FRÁNYA VITAKULTÚRA...!

Lesz áttelepedési kölcsön, vállalkozási segély, végkielégítés — mondja Ön. A bányász áttelepedhet egy másik bányavárosba, majd ismét egy másikba, csak azt kell jó előre megtudnia, hogy melyik az a bánya, amelyet utoljára zárnak be.

Vállalkozási segély is lesz. Mert kérem, ez az elbocsátott pár ezer ember mind-mind egy titkos kis vállalkozó-kisvállalkozó? Ezek aztán úgy tudnak vállalkozni, hogy az csuda. Ezt tanulták egész életükben. Már, hogy vállalkoznak-e arra, hogy lemennek a vájvégre vagy sem.

Lesz végkielégítés. Megnyugtató perspektíva fiatal emberek számára, akik mint a demonstráción is kiderült, nem a nemzet el-tartottjait akarnak lenni,

nem a végkielégítés összegéből dúskáló milliommós-ként akarnak élni — bármily furcsa — dolgozni akarnak.

MIT MONDJAK — MEGNYUGODTUNK! CSAK HÁT AZ A FRÁNYA VITAKULTÚRA...!

Ezeket a megnyugtató koncepciókat hallottuk Öntől. Nem ezt vártuk. Éppen Öntől, aki idézem az élet-rajzát: „Oktatóként társ-szerzője volt a népgazdasági tervezéssel foglalkozó tankönyvnek. Közgazdász-ként a beruházások tervezését és általában a beruházási rendszer problémáit kutatta.” Aki, mint a beszédeben megjegyezte, nem azonosul a múlt ipari vezetésének intézkedéseivel, ahhoz Önnek nincs köze, hogy ide jutott a bányászat és az ország.

Idézem további életrajzát: „Az 1970-es években az MSZMP Központi Bizottságának apparátusában dolgozott kezdetben munkatársként, majd alosztály-vezetőként, illetve osztály-vezető helyettesként. 1984-től ipari minisztériumi államtitkár.” (Az idézetek a Dunántúli Napló 1989. május 11-ei számából valók, mely az újonnan kinevezett minisztereket mutatja be).

A fentiek alapján természetesen megnyugodhatunk. ha a népgazdasági tervezéssel tudományos szinten foglalkozó öt éve ipari minisztériumi államtitkár, a kormány válságkezelő koncepciójában segélyt, végkielégítést, áttelepedést említ és nem munkalehetőséget. MIT MONDJAK — MEGNYUGODTUNK! CSAK HÁT AZ A FRÁNYA VITAKULTÚRA...!

Maradok egyelőre még bányászaközöntséssel.

Jó szerencsét!

Gaják Ferenc műszerész
Ércdúsító üzem

Bücsü Balatonfüredtől

Bányagépész szeminárium '89

Miként ez már hagyomány, ez alkalommal is vállalatunk balatonfüredi üdülője adott otthont az immár huszonegyedik bányagépész szemináriumnak. Az Országos Bányaműszaki Főfelügyelőség védnökségével, a Gépipari Tudományos Egyesület Baranya Megyei Szervezetének bányagépész szakosztálya, a GTE tata-bányai szervezete, az OMBKE bányagépészeti és bányavillamosági szakcsoportja, valamint az MEE szervezetének bányavillamosági szakosztálya rendezésében tartott kétnapos tanácskozási évről évre egyre több szakember látogat el.

Ezúttal már százhatvan résztvevője volt az eseménynek, köztük szép számmal külföldiek, hisz nyolc külföldi cég is el-

küldte képviselőit a tanácskozási. Itt voltak a legjelentősebb hazai oktatási intézmények és kutató-bázisok szakemberei is, ami érthető, ugyanis az idei tanácskozás a „Gépészeti és villamosfejlesztési eredmények a bányaiiparban” címet viselte.

Az előadások sorát Günther Thelen a Man GHH cég képviselője nyitotta meg, aki a föld alatti szállító-rakodóknál és bilenős ingakocsiknál alkalmazható, az üzemi adatok ellenőrzésére szolgáló berendezés alkalmazásáról tartott nagyszerű tájékoztatót. A repülőgépeknél használatos fekete dobozhoz hasonlóan itt is rögzítik a bányagépek üzemelésével kapcsolatos adatokat, melyeket aztán ki lehet értékelni, fel lehet dolgozni.

A jelen lévő szakemberek igencsak elámultak, amikor alig egy órával később Márics Ernőnek, a Szolgáltató üzem üzemmérnökének előadásából megtudták, hogy a vállalatunknál kifejlesztett aknajelző és regisztráló ugyanilyen elven működik.

Az első nap délutánjától már két szekcióban folytatódott a tanácskozás.

A gépész szekció témái között kiemelkedő helyet foglalt el a szállító szalagok alkalmazása, de igen érdekes előadást hallhattak a jelenlévő szakemberek dr. Valasek Istvántól, a Tribotechnik cégvezetőjétől, aki a „Tri-dia rendszer káncsészeti szerepe a bányászati üzemfenntartásban” címmel tartott ismertetőt.

A villamos szekció első-sorban hajtás-technikai

kérdésekkel foglalkozott. Különösen nagy visszhangja volt Dohány László előadásának, aki „Tirisztoros vezérlésű szárazellenállásos indító és teherelosztó berendezés csúszógyűrűs motorokhoz” címmel tartott tájékoztatót.

A tanácskozás végén bejelentették, hogy ez volt az utolsó balatonfüredi bányagépész szeminárium. Jövőre már a Veszprémi Szénbányák rendezői az eseményt. Két évtizeden keresztül ugyanaz a lelkes szervezőgárda — valamennyien vállalatunk gépezés és villamos szakemberei — szorgoskodott azon, hogy a tapasztalatok cseréjével, az új módszerek elterjesztésével, a személyes kapcsolatok kiépítésével és ápolásával ezek a rendezvények a magyar bányászati ügyét szolgálják.

N. G.

Demonstrációról, választásokról

Szeptember közepén került sor a bizalmi testületi ülésre, ahol a címben tömören megfogalmazottakat vitatták meg az egybegyűltek. Első napirendként a két testületi ülés között végzett munkáról tartott tájékoztatót Horváth Sándor a vszb munkatársa. Ezen belül részletes alaposan beszélt az augusztus 30-ai demonstráció és nagygyűlés előzményeiről,

A MÉV Bizalmi Testületének állásfoglalása az 1989. augusztus 30-ai bányász demonstrációról.

A nagygyűlésen a már sokszor megfogalmazott — felsőbb szervekhez eljutott — dolgozói hangulat és elégedetlenség mutatkozott meg. A demonstráció megmutatta a munkások erejét és összefogását, de tükrözta a 40 év alatt felhalmozódott feszültségeket is. A kormány nemcsak a mecseki bányászokkal, hanem széles dolgozói réteg elégedetlenségével találta magát szembe. Bizonyította ezt a tömeges csatlakozás és a szolidaritást kifejező megnyilatkozások, táviratok tömege.

A rendezvény célja a figyelemfelhívás volt, annak bemutatása, hogy széles dolgozói rétegek bizonytalan, rendezetlen jövője milyen komoly feszültségeket hozhat felszínre.

A többség véleménye szerint szükség volt már arra, hogy a kormány egy tagja érezze a valóságot. A kormánnyal szemben meglévő bizalmatlanságot már régen észre kellett volna venni. A demonstrációt követő kormány megnyilatkozások, és néhány annak behódoló ellenzéki újságírói vélemény struccpolitikát feltételez.

Másnap reggel több újságnak jelezte felháborodását az újságokban megjelent vélemények miatt. Cinkusnak tartják azokat a megnyilatkozásokat, melyek szerint a vállalat és a szakszervezeti vezetők szították a dolgozók hangulatát.

A meghívót a szakszervezeti bizottság Németh Miklós miniszterelnöknek küldte, mivel Horváth Ferenc államtitkár, ipari miniszter áprilisi bejelentése — döntés előtt — a dolgozóakra sokkoló hatással volt. A miniszternek április óta érvényes meghívása volt vállalatunkhoz, melyet figyelmen kívül hagyott. (A megvénél megjelent, de ott elfogadható koncepció nem alakult ki a bányászok sorsáról.)

A demonstráció előtt Czipper Gyula ipari miniszterhelyettes jelezte, hogy a bányászok kéréseivel megismerkedne. Ezt a találkozást lemondta. A demonstráció napján sem tartották fontosnak, hogy a szakszervezet képviselőivel párbeszédet folytassanak. A vállalattal kapcsolatos tárgyalásokra a szakszervezet képviselőit több esetben nem hívták meg. A demonstráción az ipari miniszter körül kialakult helyzetet többen kifogásolták. Dolgozóink többsége a felelősséget azonban teljes mértékben magára a szónokra hárítja. Az ipari miniszter felszólalásában sem politikai, sem retorikai nem volt. Egy vezető sem számíthat ma arra, hogy vele

az arra való felkészülésről. E tájékoztató után ismertette a testület tagjaival a vszb által már véleményezett és a bizalmi testületi ülés elé javasolt állásfoglalást, ami hivatalos összegzése a demonstrációnak, nagygyűlésnek. Mind ezek után ismertette azt a táviratot is, amit Nagy Sándornak, a SZOT főtítkárának címzett a vszb.

A bizalmi testület az állásfoglalást elfogadta.

A SZOT főtítkárságának küldött távirat szövege:

„Tiltakozunk Békesi László pénzügyminiszter hozzászólása ellen, mely a vegyipari dolgozók szakszervezetének székházában a szakszervezeti tagdíjak adómentességével kapcsolatban hangzott el:

Amennyiben a szakszervezetek hajlandók vállalni az adózást úgy a pénzügyi kormányzat hozzájárul, hogy a vállalati függetlenített szakszervezeti tisztviselők bérént a vállalatok költségként elszámolhassák.

Visszaautasítunk minden olyan törekvést, mely a szakszervezetek szétverésére irányul, és szembeállítja a szakszervezeti tagságot a tisztviselőkkel. A hozzájárulást a szakszervezetek működéséhez és a szakszervezeti tagdíjak adómentességének összefüggését semmi nem indokolja.

Nem értünk egyet a manipulált reálbérszámítással sem, mivel a nominálszámítások növekedésben jelentős hányadot képez az államnak befizetett személyi jövedelemadó, melyből nem lehet vásárolni.”

A testület a távirat szövegével egyet értett.

Ezek után Horváth Sándor rövid tájékoztatót tartott még a Kutató-mélyfúró üzem felszámolásáról, a Kutató-fejlesztő üzem átszervezéséről, de szót a BDSZ értekezleteiről is, Kovács László lemondásáról, a SZMT-n belül megalkuvt ügyvezető elnökség tevékenységeiről, az elmúlt időszak üdültetési tapasztalatairól.

Mindezek után Steinhöfer Károly a jelölőbizottság elnöke a választások előzményeiről, az üzemi tapasztalatokról, az ott felvett észrevételekről beszélt.

A szavazatszedő bizottság elnöke, Sára Elemér, a választások menetét ismertette. Így azt is, hogy október 4—5-én kerül sor a vszb titkárság és titkárhelyettesének megválasztására, a szakszervezeti tagság teljes köre által.

V. T.

Az MSZMP Mecseki Ércbányászati Vállalat Bizottságának állásfoglalása

az 1989. augusztus 30-ai demonstrációról

Pártbizottságunk, azonosulva a dolgozók, a párttagság javaslatával, kezdeményezője volt a demonstrációnak, melyet a vállalat léte, dolgozóink létbiztonsága és jövője érdekében tartott szükségesnek.

A kezdeményezés a dolgozó kollektívánk túlnyomó többségének egyetértésével történt, ezért a vállalati és üzemi szakszervezeti szervek magukra vállalták a szervezés és lebonyolítás nehéz feladatát. Munkájukhoz aktív segítséget nyújtottak az üzemi pártszervek, társadalmi aktívák.

Az augusztus 30-ai demonstráció alapvető célját elérte. Ráirányította a társadalmat, a kormány, az ország vezetésének figyelmét arra, hogy egy szakmailag és konkrét szociális megoldásokkal nem kellően átgondolt és alátámasztott, csupán egyoldalúan a költségvetési egyensúly javítását szem előtt tartó döntés, milyen lehetetlen helyzetbe hozhat közvetve több ezer embert. A demonstráció céljai, tartalma, méretei méltók voltak dolgozó kollektívánk kemény munkával megszerzett jó híréhez, a bányász- és munkahagyományokhoz. Ezért köszönetünket fejezzük ki azoknak, akik részvételükkel, csatlakozásukkal, szolidaritásukkal segítettek bennünk.

Zavart és bizalmatlanságot keltett a BDSZ titkárság az ottani és a TV Napzártabeli szereplése közötti tartalmi ellentmondás. Emberileg tökéletesen érthető, hogy a nagygyűlés résztvevőinek hangulatára a bizonytalanságerzet, az elkeseredettség és türelmetlenség nyomta rá bélyegét. Megértjük, hogy egyes felszólalók határozatlansága és általános kijelentései nemtetszést váltottak ki a hallgatóságból, azt azonban hangsúlyozzuk, a nagygyűlés minden előadóját végig kellett volna hallgatni. Nem értünk egyet a durva, sértő, feleltelen bekiabálásokkal.

A Minisztertanács augusztus 31-ii ülésének értékelése szerint vállalatunk gazdasági, párt- és szakszervezeti

vezetése a demonstrációnak, nem tudott kellő körülményeket kialakítani a tárgyalásokra. Ezzel a megállapítással nem értünk egyet, mert:

— pártbizottságunk ez évben több állásfoglalásban hívta fel a figyelmet a vállalat helyzetére, melyet ismertett a vállalat dolgozóival és megküldött felsőbb párt, állami, társadalmi szerveknek és az ország vezető politikusaiknak is, így joggal vártak a nagygyűlés résztvevői konkrét válaszokat a felvetéseinkre,

— vállalatunk politikai, társadalmi, gazdasági vezetése egy sor tárgyalást folytatott felelős vezetőkkel a vállalat ügyeiről. Ezeket a tárgyalásokon részt vett a megye tanács és politikai vezetése is, a kormányzati szintet mindig más-más személy képviselte, nehezítve ezzel a folyamatos és objektív megismerését,

— kértük, hogy a véleménykialakítás és a végleges döntés előtt az ipari miniszter látogassa meg vállalatunkat, találkozzon a dolgozókkal. Ez nem történt meg,

— egy demonstráció, egy nagygyűlés semmiképpen nem alkalmas az előadók és a tömeg közötti párbeszédre, eszmecserére, tárgyalásra.

A Minisztertanács értékelését felelősség-áthárításnak tekintjük, mely nem a megoldást segíti elő, hanem a helyi vezetés és a dolgozók szembeállítását. Ezzel együtt örömmel vesszük, egyetértünk és támogatjuk a Minisztertanács azon javaslatát, hogy a vállalati párt- és szakszervezeti vezetési tevékenység minden tőle telhető a vállalat, a dolgozók jövőjét tárgyaló eszmecserre feltételeinek mielőbbi megteremtésére, mivel vállalatunk fennmaradásáért, illetve dolgozóink jelenéért és jövőjéért folytatott politikai, gazdasági harcunkat nem tartjuk befejezettnek.

A testület úgy határozott, hogy az állásfoglalást megküldi Németh Miklós-

nak, a Minisztertanács elnökének, Kovács Lászlónak, a BDSZ főtítkárságának, és dr. Dányi Pálnak, az MSZMP Baranya Megyei Bizottsága első titkárságának.

Nem gyakorlat, hogy kommentárt fűzzünk egy állásfoglaláshoz, hiszen nem lehet jó az a dokumentum, amely csak utóiratban hozzáfűzött magyarázattal érthető. Hogy most mégis ezt tesszük, annak a szeptember 17-ei Hét c. műsor a kiváltója.

A pártbizottság ülésén elhangzott egy javaslat, az állásfoglalást küldjük meg a Népszabadságnak és a Dunántúli Naplónak. Egy felszólaló ezt helytelenítette, mondván a terjedelem nem valószínűsíti, hogy a két napilap szó szerint leközölné, szerkesztett, vagyis lényegesen rövidített változata viszont azt a veszélyt hordozza magában, hogy belevissza a szerkesztő szubjektivitását, s esetleg éppen a lényeg sikkad el. Így született az a döntés, az állásfoglalást kapja meg a miniszterelnök, a BDSZ főtítkársága és a megyei pártbizottság első titkársága.

Az aggodalom jogosságát fényesen bizonyította, a HÉT című tévéműsor. A riportert olyasmit mondott, hogy a pártbizottság állásfoglalása a legszebb szakszervezeti eredmények csillogtatja. Az MSZMP — tudomásunk szerint — soha nem adta, hogy képviseli, védi a dolgozók, politikai, gazdasági érdekeit. Inkább csillogtasson a párt szakszervezeti erőnyeket, mint a szakszervezet pártjellemzőket. A közel sem jóindulatúnak szánt megjegyzés tehát nyugodtan elmeget a fülünk mellett. Amellett azonban már mi sem mehetünk el szó nélkül, hogy az állásfoglalásból csupán az utolsó fél mondatot ragadták ki és azt elemezték. Így az összefüggéseiből, szövegtörzsekből kiragadott idézet kiváloan alkalmas, egy testület lejáratására a tájékoztalan közvélemény részére.

Névtelen levelek

Egy ismerősöm tollat ragadva papírra vetette gondolatait egy sor társadalmi kérdéssel kapcsolatban. Írását megküldte egyik újságunknak, ahol a szerkesztő, ha nem is értett egyet minden fejtegetésével, figyelemreméltónak találta a levelet, s lekötözte — olvasói levélként, névalírással, lakcímmel együtt.

Ismerősömnek, írása megjelenése után többen gratuláltak, mert egyetértettek vele, többen vitába szálltak sorával, mert nekik másképp látták a dolgokat. Ez a természetes, az őszinte, tisztességes, nyílt vita, a valódi demokrácia, ezt hívjuk ma európaiságnak, bár közel sincs így egész Európában, még ott sem, ahol sokan azt hiszik, hogy így van.

Voltak, akik kifejezték egyetértésüket, bár csak hizelegtek, s olyanok is, akik nem a nézetekkel, hanem a személyekkel vitakoztak. Ez a múlt, ami sajnos még jelen is. Nehéz a váltás, az ember nem kigyó, hogy könnyen kibújhat a bőréből. Küszködünk vele, harcolunk ellene, de ezzel egyben tudomásul vesszük létét is.

Am ismerősöm ekkor egy vékonykán éppen nem mondható dossziét tett elem. Levelek garmadája volt benne, kézzel,

vagy géppel írt, borítékban, vagy levelezőlapon, kockás papíron és simán, szépen és csúnyán írt, de egy közös vonással, mindegyik névtelenül, lakcim nélkül, vagy tökéletesen olvashatatlannal aláírással, kitalált, soha nem létező címmel, eltorzított írással. Engedélyt kaptam rá, hogy beleolvashassak ezekbe a levelekbe, s őszintén elámultam. Az emberi találékonyság nem ismer határokat. A durvánál durvább, trágár kifejezések tömkelegétől hemzsegető szöveg fröcsögő indulatokkal okádja a gyűlöletet, a lehető legközönségesebb, útszéli módon. Végül is az ember nem is csodálkozik túlságosan, hogy írója ilyen szöveg alá szégyelli odakanyarítani igazi nevét.

A levelek másik általános jellemzője, a tartalom és a forma iskolában tanult teljes egysége. A nyomdafestéket nem tűró kifejezések szavanként minimum egy súlyos helyesírási hibával tarkítottak. Hajlamos vagyok azt hinni, hogy ez is csupán az álcazás, az agyafúrtság eszköze, s nem egyszerűen a primitívség jele, mint az is, hogy van levél, ahol a feladó kívül mondjuk Miskolcra, belül mondjuk Győr és

a postabélyegzőn Kiskunmajsza szerepel. Nagyon eredeti és körmönfont.

Sajnos nálunk a névtelen levélírásnak súlyos hagyományai vannak. Így volt ez a Horthy-korszakban, de a Rákosi-időkből is. Valahol olvastam, hogy Magyarországon német megszállása idején a Gestapó több névtelen feljelentést kapott, mint amennyit fennállása alatt összesen a harmadik birodalomban. Múltja tehát van. Létrejöttének feltételei megszűntével remélhetőleg jövője már nincs. Azaz egy levél — mely szintén névtelen, de sem tartalma, sem formája nem indokolta ezt — arra int, ne legyek túl derültató: „Nyilván megérti, hogy a leveletem nem from alá. Nem másért, de nem akarom, hogy egy újabb, most már velem polemizáló nyílt levelet keljen olvasnom majd a közeljövőben”.

Tanulnunk kell még, hogy a kulturált, türelmes, a partneri tisztelő vita nem folyhat álarc mögött, nem szabhatjuk meg tartalmát, s hogy az igazság nem hangerőhöz, s időképp nem pozícióhoz kötődik. Tanulnunk kell a demokráciát.

Kablár János

A menekültekért

Sikeres volt a MaDISz gyűjtési akciója. A Magyar Dolgozók Ifjúsági Szövetsége által augusztus elején meghirdetett országos akcióban vállalatunk ifjúsági szervezete is részt vállalt. Így augusztus 28-tól, szeptember 4-ig több teherautóra való ruhanemű, műszaki cikkek, szekrények, könyvek, játékok stb. gyűlt össze. Mindezt szeptember 6-án adták át a hajdúszoboszlói ideiglenes menekülttábor vezetőjének.

A táborban a már ismert okok miatt Romániából hazánkban menedéket keresők élnek ideiglenesen, és osztják ki az ország minden részéről érkezett küldeményeket.

Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik adományaikkal hozzájárultak a humanus cél érdekében szervezett akció sikeréhez, valamint részt vettek a szervezésben és a lebonyolításban.

MaDISz vállalati szervezete

Turizmus

A munkásturizmus keretében 1989. október 15—19-ig terjedő időszakra 5 napos bevásárló utat szervezünk Isztambulba. Részvételi díj: 2000 forint/fő+95 marka/fő.

Jelentkezés: Munkásellátási osztály, Borbásné, 35-05 telefonon, illetve személyesen Munkásszálló „A” épület, 216-os szoba.

Lendületben

Csöndör László felvétele

Ezüst termett Kiliántelegen

Népes csapattal, közel száz fővel képviseltette magát vállalatunk a szeptember 15—17-e között Kilián telepen megrendezett nagyszabású sporttalálkózón.

A tavalyi nagyszerű szereplés emléke — amikor is a MÉV nyerte az összesített pontversenyt és a kupát, nem minden ok nélkül táplálta a reményt, hogy ez a bravúr az idén is sikerül.

Sajnos nem így történt. A nagyszabású seregszemlén csupán a férfi kézilabda-csapatunk állhatott a dobogó legfelső fokára. Női kézilabdázóink és női focicsapatunk ezüstérmet szerezett, míg férfi asztaliteniszezőink a harmadik helyen végeztek.

Az összesített pontversenyt végül is a Zsolnoygyár fiataljai nyerték a MÉV csapatai előtt.

Tűzvédelem és gazdaság

Napjaink gazdasági nehézségei kihatnak a tűzvédelmi helyzetre is. Tűz-megelőzési munkánk végzése során nagyon gyakran tapasztaljuk, hogy akár új beruházás, akár bővítés, fejlesztés során, a tűzvédelmi követelmények terhére kívánják a beruházási költségeket csökkenteni. Ez a szemlélet helytelen, mert a későbbiek során beláthatatlan anyagi kár keletkezhet egy tűzeset miatt, ami jóval nagyobb, mint amit az építés során megtakaríthatunk volna.

Arra viszont törvényes lehetőség van, hogy valamilyen követelmény helyett egyszerűbb megoldásra kerüljön sor, azonban ilyen esetben más, de hasonló biztonságot nyújtó megoldást kell választani. Az ilyen eltérések elől a tűzvédelmi hatóság nem zárkózik el, az ilyen ügyeket egyedileg bírálja el a 4/1980. (XI. 25.) BM. sz. ren-

delet 3. § (2) bekezdése értelmében.

A tűzbiztonság megteremtésének anyagi feltételek nélküli módja a használati szabályok mindenkor fokozott betartása. Ezen azt kell érteni, hogy a napi munkavégzés során biztosítani kell pl. a raktározásra-tárolásra, közlekedési utak szabadon tartására, dohányzás szabályaira stb. vonatkozó előírásokat.

Egyszóval gondoskodni kell a magatartási szabályok betartásáról. Természetesen ez magas színvonalú tűzvédelmi fegyelmet, önkéntes jogkövetést feltételez a dolgozók, vezetők részéről egyaránt.

A gazdálkodó szervezetnek, intézményeknek fontos érdeke, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítsa anyagi javaink tűz elleni védelmét.

Gonda Barnabás
tűzoltó őrnagy

Szakszervezeti Sportnapok

Október 7-én a Ho Si Minh-parkban rendezik a Szakszervezeti Sportnapok kézilabda és labdarúgó döntőt. Amíg a focisták még a selejtezőknél tartanak, addig a kézilabdázóknál már kialakult a legjobbak mezőnye. A nőknél a Zsolnay, a Bőrgyár és a Boly mellett a MÉV csapata a döntő negyedik résztvevője és a bajnoki címért játszhat majd a III. üzem férfi csapata is.

Kitűnően szerepelnek labdarúgóink is. Igaz, itt még nem alakult ki a hatos döntő, de még négy együttesünk is esélyes a legjobbak közé jutásra. A Központ 1-1-re végzett Bolyban és, ha hazai pályán is sikerül nyernünk, az álmuk teljesülhet. Nehezebb dolga lesz a III. üzem „A” csapatának, amely a komlóli Carbon ellen lép majd pályára, és a III. üzem-Kövágószőlősnök, amely a VERTICOR ellen játszik oda-vissza alapon a döntőbe jutásért. Ugyanez a tétje a IV. üzem-EFFU mérkőzésnek is.

Jól szerepelnek teniszezőink is. A III. üzem csapata — Pados, Szabó, Adam, Perlaki összeállításban — csoportgyőztes lett, majd a legjobb négy közé jutásért 4-1-re nyertek a Budai Lakóterületi Sportegyesület ellen.

Asztaliteniszezőink már a döntőbe jutásért játszanak. Ennek során a petőciek a Dohánygyár, a Központ játékosai a Városi Tanács ellen állnak majd asztalhoz. A sakkóznál úgy hozta a sors, hogy a IV. üzem a Szoligáttalval került szembe a legjobb négy között. A találkozó győztese a Vízút-Geodézia mérkőzés nyertesével kerül majd szembe a döntőben.

SPORT MOZAIK

Szeptember végén megkezdődött a városi kézilabda-bajnokság. A nyitómérkőzésen női csapatunk szoros küzdelemben 13-10 arányban maradt csak alul a címvédő toronymagasán esélyes Zsolnay ellen.

Szeptember 30-án az 508-as Szakmunkásképző Intézet elől rajtolt az Olimpiai Napok futó próbájának a mezőnye. A kitértőt távol több méves dolgozó is sikeresen teljesítette.

Október 2-án a városi lőtéren rendezik a Balassi Kupa pisztolylőversenyt, melyen vállalatunk több üzemi csapattal is képviselteti magát.

Az V. üzemiek szervezésében a III. üzem lőtéren október 3-a és 5-e között rendezik a Bányász Kupa vállalati lövész-bajnokság záró fordulóját.

Október 15-ig lehet nevezni a Magyar Ifjúság Centrum Kupa országos kispályás labdarúgó seregszemlére. A nevezési díj felnőtteknél, csoportonként 1650 forint. A kupa győztese társasutazást nyer az 1990-es olaszországi labdarúgó világbajnokságra. Az indulni szándékozók az illetékes megyei, illetve városi sportszerveknél, vagy a vállalati tömegsportbizottságokon jelentkezhetnek.

Keresztrejtvény

Rejtvényünk vizsz. 1., folytatva függ. 14., 24. és 26. sorában Szabényi Ildikó Halodik a nyár című verséből idézünk egy szakaszt. Megfejtésül ezt kérjük beküldeni a szerkesztőség címére 1989. október 10-ig. A helyes megfejtést beküldők között könyveket sorsolunk ki.

1	2	3	4	5	T	6	7	8	9	10	11	L	12	13	T
14						15							16		
17					18		19					20		21	
22				23		24		25	26		27				A
28			29			30		31	32					33	
A		34				35		36						37	
38	39		40		41						42	43		44	
45	46		47					48	49		50	51			
52			53		54		55		56		57			58	
59			60	61		62		63				64		65	
66				67	68						69				N
70			71					72	73					74	
E		75				76	77		78					79	
80	81				82		83	84						85	
86		87		88		89			90		91				
A			N							C					L

Vizszintes: 14. Lattyakos. 15. Kórházi tartozék. 16. Ön — németül. 17. Férfinév. 19. Mobilidén. 21. Úres romi. 22. Fordított sor! 23. Nagyon idős. 25. M. H. 27. Eleven. 28. Bróm. 29. Női név. 31. Női név. 33. Zelk Zoltán. 34. Két vége van. 35. Kemény fém. 37. Csapadék. 38. Tova. 40. Ósdi fekhely (két szó). 42. Latin kötőszó. 44. Einsteinium. 45. Megkülönböztetésre szolgál. 47. Végzés vége! 48. Lám. 50. Szaporít. 52. Nagy, tömör golyó. 54. Motorkerékpár márka. 56. Fel betű. 58. Város az NSZK-ban. 59. Lám. 60. Lantán. 62. Lektől magát valamire. 65. E. A. 66. Szintén nem. 67. Méhraj tagja! 69. Becézett női név. 70. Z. L. 71. Hangszer. 72. Alattomos. 74. E. K. 75. Fogoly. 76. Kötőszó. 78. Római pénz. 79. Szappanmárka. 80. Azonos római számok. 83. Európai nép. 85. Zamatok. 86. Testrés. 88. Kigyó teszt. 91. Férfinév.

Függőleges: 2. Läger. 3. Három — latinul. 4. Gyulladás (ford.). 5. Ozmium. 6. Indok. 7. Omladék. 8. Kemény fém. 9. Hamis. 10. Házikó. 11. E. P. 12. Előd. 13. Kamionjelzés. 18. Szörny.

Juhász Károly
Lapunk szeptember elsejeli számában közölt keresztrejtvény helyes megfejtése:

A bányász oda sem figyel, magabamélyed, hallgat; beszélgetni úgy sincs kivel, mert a többi is hallgat.

Könyvjutalomban részesülnek: Hozbor György (Pécs, Alpári Gy. u. 2/c), Budai Sándorné (Pécs, Acsády I. u. 10.), Mayer Józsefné (Pécs, Kun B. tér 3.).

FELHÍVÁS!

A Kecskeméti Zöldsegtermesztési Kutatóintézet a het, melyre tájba illő üdülési vagy gazdasági célt szolgáló épület építhető.

Eladási ár: fekvéstől függően 10—20 forint/m². Igénybejelentés és felvilágosítás: Sasvári Antalné, Villány, Szabadság u. 24. Tel.: 17 óráig, Villány 158.

Isteneink jönnek, istenien bontakozunk (ki)

A kibontakozás, az átrendeződés nap mint nap ismételt meglepetéseket tartogat. Jómagam legalább is reggelente várakozva nyitom ki a szemem, hogy a híreket olvasva és hallgatva meglepődjek. Igaz, bármennyire is az újdonság erejével hatnak a csodálkozásra készítő hírek, inkább megdöbbenek, olykor bosszankodom, de valójában nem érnek meglepetések. Gondolom sokan vagyunk úgy, hogy már semmin sem csodálkozunk. Meglepődni, őszintén csodálkozni azt hiszem csak akkor tudnék, ha egy ködös reggelen az első cigaretta elfüstölve az erkélyen azt tapasztalnam, az utca túlsó oldalán ott kanyarog a Körösök egyike.

Mindezt csak azért vetem most papírra, — nem unatni kívánom a tisztelt olvasót, — mert az illetékesek eldöntötték, hogy a Petőfi és a Kossuth mozi visszakapja a régi nevét. Uránia és Apolló néven tündököl hamarosan a két jeles filmszínház. Csak azért, mert hajdanában az volt a nevük. De tessék mondani mi a baj Petőfivel és Kossuth apánkkal? Kiderült róluk, hogy rossz partizánok voltak? Netalán fundamentalis-

ták, vagy Sztálin szárnysegédei? Én tudom, hogy baj van az eddig tanult, tanított történelmünkkel, na de ennyire? Nyugdíjkorúak, vagy az előtt áll az a korosztály, aki gyerekként még az Apollóba, az Urániába váltott jegyet. A felszabadulás — ámbár ki tudja, lehet egyszer az is kiderül, hogy ez sem igaz — után születetteknek nem sokat mond a mozik régi neve. A most felnövekvő nemzedéknek meg semmit sem. Mint ahogyan az sem, hogy a Széchenyi tér előtte Fűtér volt, a Kossuth Lajos utca Király, a Sallai utca Ferenciek, a Déryné Mária, a Kossuth Lajos utcában lévő nagy csemege üzlet volt a Pohl, például.

Ezeket is visszakereszteljük ugye, hiszen az Eva cukrászda is visszakapta régi nevét, a Pannónia szálloda is a Palatinus nevet, s a Király utca elején a háztartási cikkek árusító üzlet homlokzatán is ott díszleg a régi tulajdonos neve, Hammerli. A többi fel nem sorolt utcáról, üzletről, intézményről nem is beszélve. Hadd hűlyüljön meg a magyar, mire teljesen kibontakozunk. A félreértések elkerülése végett, semmi bajom a régi nevekkkel, de úgy látom, a visszakeresztel-

lések mellett, s ettől függetlenül jó úton haladunk az elszegényedés felé. Tehát a gondom csak annyi, hogy a sorrendben kellenne változtatni.

Elképzelem, amint rángatózó fejjel magyarázom majd az unokáimnak — ha megélem egyáltalán azt az időt, e szelvésként száguldó demokráciában —, hogy ez itt a Gróf Apponyi Albert-tér, ami korábban Kőztársaság tér volt, de azelőtt Gróf Apponyi Albertől kapta a nevét. A tér nyugati végén elhelyezett szobor kompozíciónak nincsen köze a tanácsköztársasághoz. az szimbólikusan a Habsburgok bejövételének állít emléket, míg a tér keleti végén csordogáló szökőkút Mindszenty bíborosnak.

Nem fogok csodálkozni ha ezek után az unokák azt mondják: — Nagyfater, annyi zöldséget beszélsz itt összevissza, vigyél inkább moziba minket. Menjünk az Apollóba! Abba, amit te Kossuth-ként ismersz és ott van a Zaci közelében. Tudod, ahová múltkor is beadtad a dédfater zseboráját, hogy tudjunk venni mozi-jegyet. Tényleg, van nálad valami, amit bevihetsz?

Veress Tamás

Ércbányász

A MECSEKI ÉRCBANYÁSZATI VÁLLALAT DOLGOZÓINAK LAPJA

XXVI. ÉVFOLYAM, 20. SZÁM

ÁRA: 2,30 FORINT

1989. OKTÓBER 15.

Sajtótájékoztató
az Ipari Minisztériumban

Szeptember 27-én az Ipari Minisztériumban sajtótájékoztatót tartottak a kormány szeptember 22-ei ülésén hozott döntésről, az uránbányászat felhagyásáról. Lapunk legutóbbi számában erről tájékoztattuk olvasóinkat, részletekbe azonban nem tudtunk bocsátkozni. Lapunk öt kérdést juttatott el az ipari miniszterhez, melyre a sajtótájékoztatóon választ kaptunk. A válaszokat megadták: Horváth Ferenc ipari miniszter, Czipped Gyula miniszterhelyettes, Halmos Csaba az ÁBMH elnöke, Píti Zoltán tanácselnök, Neuberger Antal az OBF elnöke, Varga Béla pénzügyminiszter-helyettes, Schalkhammer Antal a BDSZ titkára és Varga Mihály vezérigazgató.

Ércbányász: A kormány milyen ütemezést fogadott el az uránbányászat felszámolására vonatkozóan?

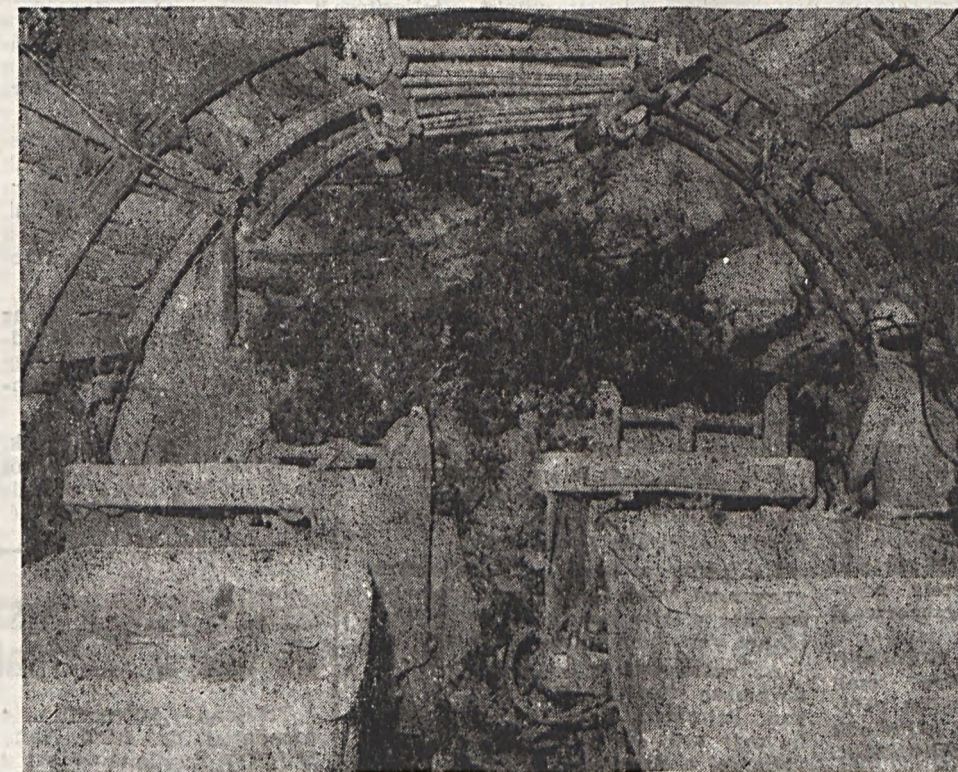
Válasz: A fejtésre előkészített, valamint a környezetvédelmi szempontból fejtesre előirányozandó ércvagyon műszakilag lehetséges legrövidebb idő alatti lefejtésére a vállalatnak bányaművelési, létszám- és foglalkoztatási tervet kell kidolgoznia 1989. október 31-ig. A bányabezárás konkrét időpontjának meghatározása érdekében a műszaki és környezetvédelmi szempontok messzemenő érvényesítésével részletes és megalapozott műszaki-gazdasági tervet kell készíteni 1990. január 31-ig, melyet a Minisztertanács elé kell terjeszteni 1990. május 31-ig. Számítások szerint ez az érckészlet a jövő év végéig áll rendelkezésre. A munka segítésére, ellenőrzésére külföldi — szovjet, csehszlovák, NDK-beli és kanadai — szakembereket is fel kell kérni. Különböző változatok készülnek a bezárásra, a pontos időtartam még nem meghatározható, de az bizonyosnak látszik, hogy a lefejtés befejezése után maximum két év lehet. A bezárást gazdaságosabbá teheti, s bizonyos foglalkoztatási és nagyon fontos környezetvédelmi problémát is megoldhat, hogy részletes kutatási-feltérési tervet kell készíteni a nukleáris és veszélyes hulladékok elhelyezési lehetőségnek egyértelmű tisztázása érdekében 1990. március 31-ig. A munka teljes előkészítéséhez legalább egy-másfél év szükséges.

Ércbányász: Kap-e lehetőség a Mecseki Ércbányászati Vállalat arra, hogy más piacot keresve és egyéb tevékenységet folytatva önállóan működjék?

és gazdasági körülmények romlására. A Szovjetunió ma a KGST árelv alapján veszi át a dűsítmányt, mely valamivel magasabb a világpiaci árnál. Ha a mostani és várható világpiaci árakkal vetjük össze a vállalat, az urántermelés gazdaságosságát, akkor is arra az eredményre jutunk, hogy a bányászatot fel kell hagynunk.

Ércbányász: Megvizsgált-e a kormány, miből ered a 2,5 milliárd forint állami támogatás, van-e ennek köze a mai KGST elszámolási rendszerhez?

Válasz: A folyamatosan növekvő állami támogatás mely várhatóan még tovább növekedne a termelés folytatásával, s 1995-ben már elérné a 4 milliárd forintot, egyértelmű, hogy nem a gazdaságkodás, a vállalatnál folyó munka színvonalára vezethető vissza, hanem a geológiai

1989. szeptember. A IV. sz. bányász 7. szintjén ekkor még dolgoztak a rakodógépek. Csöndör László felvétele valószínűleg muzeális értékű, mert ilyen jellegű munkagéppel nemigen fognak találkozni olvasóink lapunk hasábjain a jövőben. (Cikkünk a 3. oldalon).

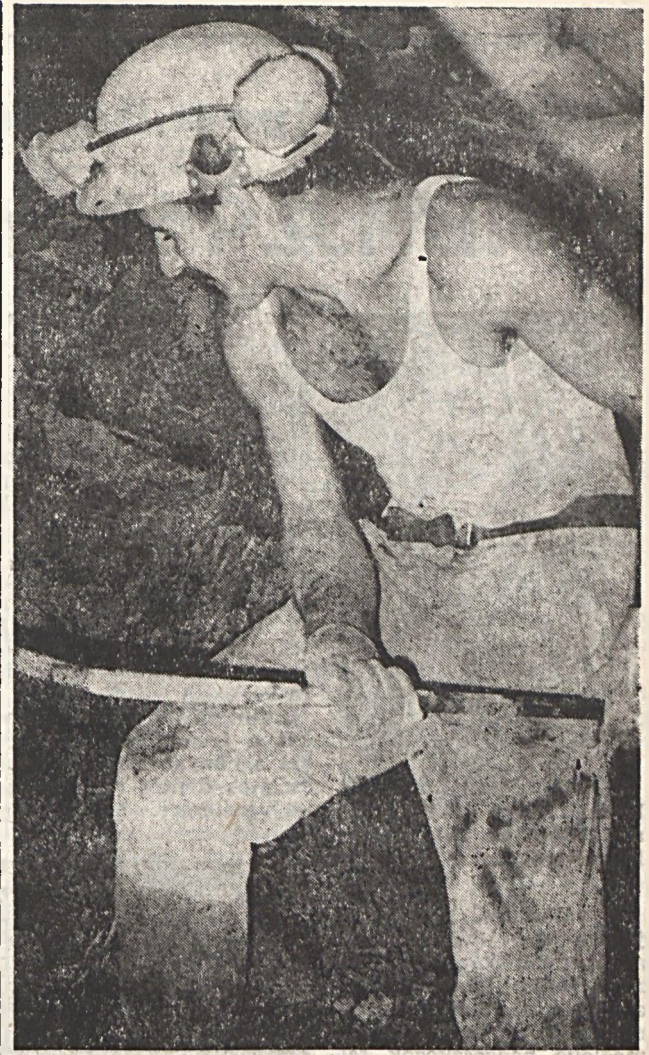
Válasz: A vállalatnak volt és van is lehetősége arra, hogy más piacot keressen. A világban nincs túl sok potenciális vásárló, az ő megkeresésüknek nincs akadálya. A vállalat titkosságát feloldottuk, a továbbiakban a vállalat ugyanúgy viselkedik mint bármelyik más magyar vál-

lalat. Sajnos azonban a döntést éppen az urán világpiaci helyzete, a túlkínálat indokolja esősorban. Mindenütt csökkent az urántermelés és csökkennek az árak is. Vannak, akik az ezredforduló környékére áremelkedést prognosztizálnak. Tudni kell azonban, hogyha az árak háromszorosára emelkednének is, s a vállalat egyéb tevékenységből származó bevételeket is számolnánk, az állami támogatás abban az esetben is fennmaradna. A legnagyobb urántermelő országok ilyen minőségű, kondíciójú uránbányát nem üzemeltetnek. Nem megfelelő érv, hogy az atomerőmű fűtőelemnek ára a bányabezárással emelkedni fog. Egyrészt két egymástól független szerződésről van szó, másrészt annyiban mégis összekapcsolódik, hogy a fűtőelem alapárába az általunk szállított uránkoncentrátum árát számítjuk be, mely — mint már elhang-

nyerhető évi 2,5 milliárd forint milyen kiadást jelent a költségvetés számára a másik oldalon? A köz tudatban ugyanis az él, hogy az az összeg az elkövetkező öt évben évi 4,5 milliárd forint.

Válasz: Egyértelműen ki kell mondani, hogy a termelés csökkentés ill. leállítás azonnal nemhogy költségcsökkentést, hanem többletkiadást jelent a költségvetés számára. 1991—1992-re már várható, hogy bizonyos nyereség származik a leállításból, s 1995-ig biztos megtakarításhoz jut az állami költségvetés. Elkerülhetetlenül szükséges a folyamatos környezetvédelem a területen, de ennek költségei 1993—1994-ben már várhatóan, s attól kezdve folyamatosan évi 200 millió forintot tesznek ki.

Ércbányász: Volt-e szó arról, hogy a felszabaduló kb. 5000 fő munkaerő sorsa, akiknek túlnyomó többsége egészségi állapota, speciális képzettsége, anya-

Máté Róbert vágár. (A vállalkozó 9-es című cikkünk a 3. oldalon). Csöndör László felvétele

sabb, emberségesebb kezelése. Egyéneket, családokat érint a döntés, tehát a problémákkal való foglalkozás sem történhet normatívák, csak egyéni alapon.

Ezt a célt szolgálja az a jövő évre szóló csomagterv, mely összességében 1 milliárd forint értékű segítséget nyújt. Fontos tudni, hogy a döntéseknek helyben kell születniük, a folyamatok konzultáció és tájékoztatás figyelembevételével. Alapvetően, hogy a már meglévő juttatásokat továbbra is biztosítani kell, új munkahelyeket kell létesíteni, mivel a kialakult szakmastruktúra behatárolja ennek lehetőségét, ezért átképzést kell biztosítani és új megoldásokat kell kialakítani. Elvi döntés ezekről október 19-ei kormányülésen várható.

A jövő év közepéig felépül az Átképzési Központ, melyhez a költségvetés 70 millió forint támogatást ad. Bővítik a munkaerő-szolgálati irodát, új, a bányászati jól ismerő szakemberekkel bővül már október hónapban. Új munkahelyek teremtésére 500 millió forint áll rendelkezésre. Új, eddig nem ismert, vagy más formában használt eszközök mint végkielégítés, az áttelepülési támogatás, az újrakezdési, vállalkozási kölcsön, melyről október 3-án megállapodtak, korongedmenyes nyugdíj, kibővítve kerülnek bevezetésre. Az átmenetileg munkanélkül maradó rehabilitált bányászok részére az érvényes jogszabályok szerinti keresetkiegészítést is figyelembe kell venni, mellyel a segély összegének mindenkori felső határa túlléphető. Az eszközök kimunkálására és alkalmazására a Regionális Érdekegyeztető Fórum tesz majd javaslatot, melynek a kormány képviselőin kívül többek között tagjai lesznek a MÉV képviselői.

K. J.

Szakszervezeti választások '89

Szeptember végén és október elején szakszervezeti választásokat tartottak vállalat szerte. Szakítva az előző évek hagyományaival, — a kor követelményeihez igazodva — ezúttal nem a már megválasztott testületek, hanem a teljes körű tagság voksolt a vszb titkárára és helyettesére, illetve az üzemek szakszervezeti vezetőire.

A vállalat dolgozói ismét bizalmat szavaztak Gyulai Sándornak a vszb eddigi titkárának, míg helyettesül Horváth Sándort választották. Valamennyi üzemünkben voksoltak a helyi vszb titkárok személyére, de van ahol helyettesüket csak később választják meg.

A III. sz. bányászüzemben Szíros József személyében új titkárt választottak, mint ahogy Petőcön is, ahol Szabó László került az vszb élére.

Kukai András továbbra is élvezi az V. sz. bányászati üzem dolgozók bizalmát. A helyettese Gönczör Zoltán lett. Az EDÜ-ben továbbra is Simon János irányítja a szakszervezeti munkát, a helyettesének Rónaky Lászlót választották. A Szolgáltató üzemben ismét bizalmat kapott a dolgozóktól Lóránt László, csakúgy mint a Kutató-fejlesztő üzemben Müller Károly. Az Anyag- és áruforgalmi főosztályon Debreczeni Péter lett az új vszb-titkár, míg a helyettese Hauser Győzőné dr. A Központban ismét Dávid József élvezi a bizalmat. Helyettesül Friedrich Gábor választották. Választások voltak a nyugdíjas alapszervezetnél is, ahol a következő ciklusra Steinhöffer Károlyt bízták meg a szakszervezeti munka irányításával.

Döntés helyett halasztás

A MÉVISZ még nem MÉVISZ

Böhm Tibor tájékoztatja a fiatalokat a vállalat helyzetéről.

Igaz, a nyáron megválasztott küldöttek egy része azóta már leszámolt és elkerült a vállalatától, és az uránbányászati megszüntetését szentesítő kormánydöntés alig néhány nappal előzte meg az eseményt, így aztán a szervezők sem tápláltak illúziókat.

A megjelenteknek Böhm Tibor, a MÉV gazdasági vezérigazgató-helyettese tartott tájékoztatót a vállalat helyzetéről, és válaszolt a fiatalok kérdéseire is.

Előjáróban vázolta azokat a feladatokat, amelyeket a bányabezárással kapcsolatos döntés ró a vállalat vezetésére.

A vállalatnál működő ifjúsági szervezet jövőjéről, a megváltozott körülmények adta lehetőségekről, a mozgalmi munka korszerűsítésének módjáról, a meglévő pénzeszközök felhasználásáról kellett volna egyebek között dönteni azon a küldöttértekezleten, amelyet szeptember 28-ára a Ságvári Endre Művelődési Házban rendezett a KISZ MÉV tanácsa.

A távolmaradók nagy száma miatt azonban a küldöttértekezlet nem lehetett határozatképes, így azt egy későbbi időpontban majd ismét összehívják.

Farkas Gábor: „Miért a fiatalok kerülnek először lapátra?”

Elmondotta, hogy a minisztertanácsi határozat végrehajtási utasítása a küldöttértekezlet időpontjáig még nem érkezett meg, de a feladatokat személyre szólóan már a másnapi igazgatói tanácsi ülés tisztáznia fogja.

A bányabezárással, a környezetvédelemmel és a rekultivációval kapcsolatos teendők mellett kiemelt módon foglalkoznak a munkahelyteremtés kérdésével.

A vállalat célja az, hogy a melléktevékenységek kiszélesítésével és gyarapításával minél több dolgozó-

Kocsis Miklós: „Mi lesz Patacs—Nyugattal?”

jának tudjon munkát biztosítani a bányabezárást követően is.

Szólott arról is, hogy az igazgatói tanácsulésen vállalati intézkedési tervet kell kidolgozni, amely az átszervezésekkel kapcsolatos.

Az elkövetkezendő időben személy szerint minden dolgozóval foglalkozni kell. Ennek során az érintetteknek rövidesen tudomására hozzák, mikor szűnik meg a munkahelyük, hová tudnák őket átirányítani.

Varju László: „A küldöttértekezletet meg kell ismétetni.”

A melléktevékenységek kiszélesítése érdekében alakul egy menedzseriroda, mely az igények és a meglévő lehetőségek figyelembe vételével próbálja felkutatni az újabb lehetőségeket.

A gazdasági vezérigazgató-helyettes elmondta, hogy a beruházási tevékenység jövőre sem szűnik meg, de csak olyan célokra áldoz majd a vállalat, amely új munkahelyek létesítését is eredményezi.

Szólott arról is, hogy a vállalat a fiatalok lakáshoz jutását — lehetőségeihez mérten — továbbra is segíteni fogja kamatmentes hitelekkel. Egy kérdésre válaszolva pedig elmondta, hogy továbbra is szerződés kötelez bennünket, így

Lakatos Zoltán: „A küldöttek helyett döntsön a KISZ MÉV tanácsa.”

amennyiben szükséges, a jövőben is hirdetések útján toborozzuk a munkaerőt, exporttervünk teljesítése érdekében.

Végezetül reményét fejezte ki, hogy a jövőben is mindenki olyan szervezetten és odaadóan végzi a munkáját a vállalatnál, ahogy eddig tette, amely ezt a kollektívát mindig is jellemezte, és mert csak így tudunk úrrá lenni a kialakult helyzeten. N. G.

Olyan pártot akarunk...

Szeptember végén a Mecseki Szénbányák, a Bányászati Aknamélyítő Vállalat és a MÉV pártszervei — csatlakozva Pécs város ipari üzeméhez, megkezdték az MSZMP Pécs Város Munkástagozatának létrehozását. Az alábbiakban közreadjuk az alapítónyilatkozat tervezetét.

A párt tervezett alapszabálya új működési elveket és rugalmas szervezeti megoldásokat ajánl a tagságnak: a párt szervezeti keretén belül sajátos érdekek alapján is szerveződnének, reális esélyt biztosítva a párt politikai befolyásolására.

Mi, Pécs város munkásai, valamint a hozzánk csatlakozó műszakiak és alkalmazottak élni akarunk ezzel a lehetőséggel.

A kibontakozó többpártrendszer körülményei között az MSZMP rákényszerül, hogy ismételten meghatározza önmagát. A párt-dokumentumokban sokáig hirdettük: „A Magyar Szocialista Munkáspárt a magyar munkásoktól egységes forradalmi pártja”. Ez voltaképpen sohasem felelt meg a valóságos viszonyoknak. Szűk vezetői réteg nevünkben, helyettünk ránk hivatkozva alakította a politikát. A politika eddigi tévedéseinek más nagy csoportokkal együtt mi is vesztesei vagyunk. Nem tudjuk tovább elfogadni és nem akarjuk elfogadni, hogy bennünket érintő kérdésekben, rólunk és nélkülünk szülessenek döntések.

Politikai-, gazdasági-, szociális érdekeink megkívánják, hogy a jövőben szervezettebben, összehangoltabban lépünk fel a politikai küzdőterén. Szükséges a szervezettebb fellépés azért is, mert különböző politikai csoportok, csoportosulások közeledése a munkások nagy csoportjához nem minden esetben a legtisztább szándékkal történik.

Az MSZMP kongresszusra készül. Programjának tükröznie kell, hogy milyen párttá kíván átalakulni. Mi is úgy látjuk, hogy a párt átalakítása elkerülhetetlen.

Belátjuk, hogy az MSZMP, vagy annak utódja nem lehet (mint ahogy nem is volt) csak a munkások pártja.

Mi olyan pártot akarunk, amelyik a miénk, a bérből és fizetésből élőké, a fizikai és szellemi munkásoké.

Olyan demokratikus pártot akarunk, amelyben a munkásoknak nemcsak statisztika szerepet szánnak. Olyat, amelyekben nem születhetnek döntések a tagság megkérdezése nélkül. Olyat, amelyben a tisztességes, nyílt viták után hozott határozatok közös cselekvésre ösztönöznek.

Olyan pártot akarunk, amely tisztában van önmagával, tudja mit akar, képes megfizetni és szavazható, erkölcsileg tiszta vezetői vannak minden szinten, akik a demokratikus szocializmus mellett állnak ki, és akik képesek a párt reformszellemének megújítására. Az új párt nem lehet értelmiségi és kultúra ellenes, nekünk szükségünk van megbecsült értelmiségiekre, akik képesek a megújulás a társadalmi átalakulás élére állni.

Olyan pártot akarunk, amelynek olyan gazdaságpolitikai stratégiája lesz, amely nem állítja szembe a dolgozók nagy csoportjait. Olyan pártot akarunk, amely stratégiai kérdésnek tartja, hogy a kormányzati politika a teljes és hatékony foglalkoztatásra törekedik. Olyan pártot akarunk, amely vállalja a szervezetváltás által hátrányosan érintett dolgozók érdekvédelmét, amely felismeri, hogy a struktúraátalakítás nemcsak a munkahelyek megszüntetését, hanem az átképzés és az alapvető szociális biztonság megteremtését is szem előtt tartja.

Olyan pártot akarunk, amely nemcsak a nevében munkáspárti, hanem politikájában és a cselekedetében is. Olyan pártot akarunk, amely a jövő pártja, és perspektívát kínál a fiatalabb generációnak is. Olyan pártot akarunk, amely képes olyan program kidolgozására és elfogadtatására, amely alapvető célként a demokratikus szocializmusba való átmenetet fogalmazza meg.

Elhatárolja magát a polgári berendezkedés átvételétől, másfelől szakít a diktatórikus szocializmussal, a bürokratikus pártállammal.

Kileng ugyan a széltől a daru, de alul a fűszálak alig mozdulnak

Találón jellemezte e onthon, könyvtár esettáldomondattal dr. Bárd Anna a jelenlegi gazdaságpolitikának a hatékonyt, melyet a SZOT munkatársa azt a SZOT a művelődési intézményekben kifejteni képes. Egyre erőteljesebben érződik, hogy a szakszervezeti mozgalom a kulturális érdekvédelmet nem tartja létkérdésnek. Az állam lassan kivonul a kultúra finanszírozásából a szakszervezetek ezt hagyják, ugyanakkor marad a bérrendezés régi megállapodása. Országosan és helyben is jó játék évente a működés pénzügyi feltételét megszervezni. Több művelődési

dr. Roiszné

Perspektíva

Aligha kétséges, hogy a bányabezárással kapcsolatos kormánydöntés azokat a fiatalokat érinti a legérzékenyebben, akik csak nemrég kerültek a vállalatokhoz — ám hála kivétel szerencsésüknek — időközben lakást kaptak, így annyi OTP törlesztést fizetnek havonta, amely nem egyszer meghaladja a magyarországi átlagkereseteket.

Nemrég jöttek, tehát a bányászati keresetkiegészítés számukra csak álom, a tartozásuk pedig rideg valóság. Gondjalk megoldását a kölcsönök futamidejének meghosszabbításában látják az illetékesek, de ők is csak feltételes módon fogalmazzak, a legilletékesebbek pedig hallgatnak.

Létezik azonban egy másik — első hallásra kicsit meghökkenítő, ám igen kézenfekvő — megoldás is, mely mint hírlík, egyre inkább tért hódít.

Nevezetesen arról van szó, hogy a jól kereső bányász apuka veszi igénybe a GYED-et. Hála a humánus rendelkezésnek — ez nem egyedül eset —, esetenként többet kap kézhez, mint amennyi a derekasan megadóztatott keresete és a családi pótlék összege. Igaz nem könnyű az átállás. A vállalkozó szellemű bányász az olajkődös

fejtések világából egyik napról a másikra pisis pelenkák között találja magát. Arról nem is szólva, ha a gumibugyiban — a hön áhitott szerkezet-átalakítást követően — keményebb végtermék jelenik meg.

Ha pedig a bányász figyelmetlen vagy nem tartja be a technológiai előírásokat otthon maximum annyi történhet vele, hogy orrba rúgja a baba.

Az egész csak elhatározás kérdése, de persze szemléletváltásra is szükség van. Felesleges azon tételödni, hogy ha már nem jár a GYED, miből nevelik fel a gyereket. Különbösen is, ha a baba az odaadó gondoskodás eredményeként gyorsan cseperedik, nem fér majd át a szociális védőháló részein.

Addig pedig, pusztán gazdaságossági megfontolásból, sokkal inkább megéri a GYED, mint visszamenni hétézerért géplakatosnak a Káposztaszegecselő Kisszövetkezethez. Ha ugyan visszavesszük...

Ha tehát van lakás, az asszony fiatal, és egészséges, érdemes vállalkozni a hosszú téli esteiken. A GYED nem mindennapi perspektíva.

N. G.

Ercbányász

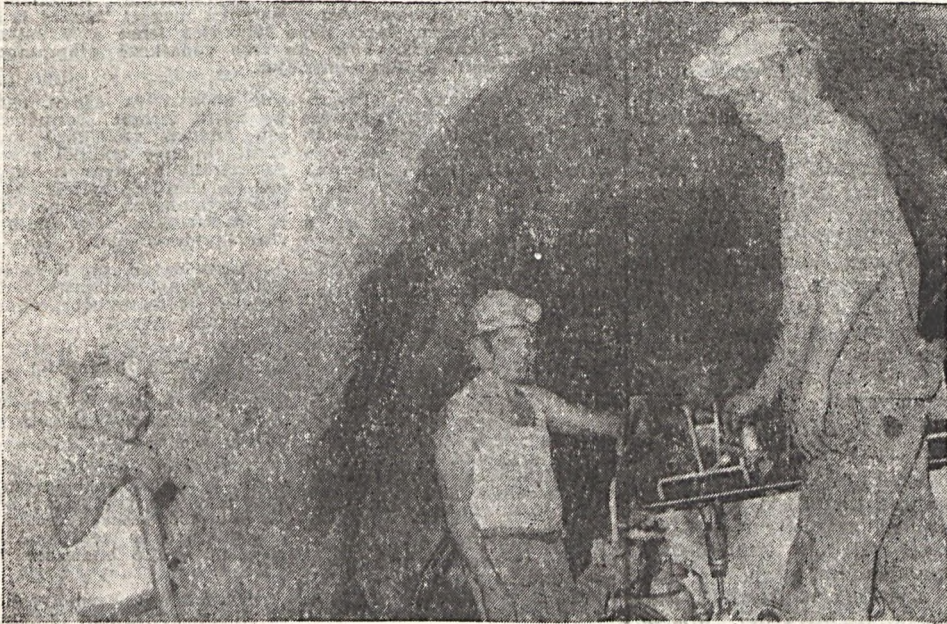
A Mecseki Ercbányászati Vállalat dolgozóinak lapja
Felelős szerkesztő:
Kablar János
Szerkesztő:
Ragoncsa János
Szerkesztőség:
7633 Pécs, Hajnóczy u. 35.
Telefon: 15-851
Vállalati telefon: 33-53
Kiadja:
a Baranya Megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó:
Bodó László
Kiadóhivatal:
7601 Pécs, Hunyadi út 19.
Telefon: 15-000

MÉV Nyomda
7633 Pécs,
39-es dandár út 19.
Felelős vezető:
Sperczel János

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési díj egy évre:
55,20 Ft

Előfizethető:
a szakszervezeti bizalmiaknál
Ny-623-4

A lengyelek jöttek jól kerestek... elmentek

Felvételünk a vágathajtás pillanatnyi szünetében készült. A képen balról jobbra Ujma Krzysztof vájár, Wieczkowski Kazimierz segédvájár, és Izdebsky Wiesław segédvájár látható.

Még jól emlékszem a kezdeti évekre, amikor a lengyel bányászok magas keresetétől volt hangos e vidék. Ittlétük első percétől kezdve egészen elutazásukig azt is felhánytorgatták sokan, hogy az étkeztetés „ürügyén” miért kapnak kétszer akkora adagot, mint itthoni bányásztársaik. A jó öt év alatt, amit itt töltöttek, azonban senki sem beszélt arról, hogy milyen munkákat végeznek — egyes itteni szakemberek szerint olykor rabszolgáknak valót —, és arról sem szóltak a hőbörgők, hogy esetleg a szakácsnál kellene keresni az adagok közötti eltéréseket.

Most, hogy a lengyel bányászok és szakemberek végleg elhagyták vállalatunkat, egy rövid visszaemlékezésre kértük Janik Henryk bányamérnököt, szerződésvezetőt — természetesen még elutazásuk előtt.

— Mikor, milyen körülmények között és honnan jöttek szakembereik a vállalatunkhoz?

— A KOMOBEX Vállalatnak az együttműködése a MÉV-vel 1984. április 28-án kezdődött — válaszolta a szerződésvezető — amikor ezt megelőzően a lengyel és magyar külkereskedelmi vállalat keretszerződést írt alá az itteni munkák elvégzésére. Ezzel párhuzamosan indult egy másik keretszerződés megkötése is, a Mecseki Szénbányák Vállalattal.

— Vállalatunk (KOMOBEX) úgy döntött, hogy az itteni munkákra olyan szakembereket állít össze, akik többségében ercbányászok, és nálunk a korábbiakban felhagyott uránbányákban, szinesfém-bányákban dolgoztak. Az itt dolgozó szakembereink a lubini rézércbányából jöttek, ahol a geológiai viszonyok és a klímakörülmények nagyon hasonlóak az itteni uránbányához. Ezekben a bányákban, ugyanúgy mint a Mecsekben, a mélység 1000 s annál is több méter, a vágathajtó berendezések, a biztosító szerkezetek ezekhez nagyon hasonlóak. A szerződés első szakaszában 50 szakember jött Lengyelországból, bányászok, kiszolgálók, vezetők.

— Milyen munkát végeztek el az együttműködés első szakaszában?

— Az első szakaszban feladatunk 5 kilométernyi vágat kihajtása volt, ezek voltak a főszellőztető vágatok a 13. szinten. Ezt a munkát teljesítettük, s ezzel 1986. áprilisában szerződésünk első szakasza véget ért. A második szá-

kas ekkor vette kezdetét, s ez a munka mennyiségében már többet és nehezebb feladatokat jelentett. A munkának ebben a szakaszában a tipikus vágathajtási munkák mellett megcsináltunk egy önálló, komplex munkát, az úgynevezett klimatelepet, a 13/21 vakakna mellett. Úgy gondolom, hogy vállalati szinten ezeknek a munkáknak a megítélése kedvező és a nehéz geológiai és egyéb körülmények mellett ez a bányászpalánták referencia munkát jelent. Azt kell, hogy mondjam, erre a munkára mindannyian büszkék vagyunk. E klimatelepek a munkálati videoszalagra kerültek, s a bányászpalánták oktatásánál ezt eredményesen fel lehet majd használni. Végül is a szerződésünk 1988. augusztusában ért véget.

— Vállalatunknak és a MÉV-nek is az volt a véleménye, hogy együttműködésünk annyira hasznos mindkét fél részére, hogy újabb szerződést kötünk, s elkezdjük a „harmadik szakaszt”. Ez 1988. szeptember elején indult, amikor még nem tudtuk, s nem tudták Önök sem, hogy a 89-es esztendő mindkettőnknek tartogat meglepetéseket. Így az a tény, hogy a MÉV olyan pontra jutott, amit mindannyian ismerünk és sajnálunk, azt eredményezte, hogy a szerződés — a jó kapcsolatokra való tekintettel — közös megegyezéssel felbontottuk. Októberben már nem dolgozunk Önöknél.

— Mi lesz az eddig itt dolgozott lengyel bányászok és szakemberek sorsa? — A társaság jelentős része haza megy, otthoni munkahelyük visszavárja őket. Ma még úgy tudom, akadnak kevesen, akik átmennek a Mecseki Szénbányák Vállalatához. Végül is minden munkaszerződés-

nek, együttműködésnek van kezdete, ami valamikor véget ér.

— Visszatérve az eltelt évekre, hogyan foglalná össze itt dolgozó honfitársai munkáját, mindennapjaikat.

— Én is szerencsésnek tartom, hogy dolgozóink munkájáról egy-két szót ejtsék. Már azért is, mert meg kell, hogy mondjam, nem mindig a legoptimálisabb hatásokkal folyt ez a munka. Ez természetesen nem abból származott, hogy bányászaink nem értik szakmájukat, hanem abból, hogy nincs két egyforma bányáuzem, mindegyik sajátos világ, s ebbe a millióba bele kell szoknia az embernek. Arra is gondolni kell, hogy az idekerülő lengyel kollégáknak néha más volt a véleménye mint az itteni gardának, s kellett egy kis idő, amíg e vélemények igazodtak egymáshoz. Itt főleg a biztonsági technológiákról volt szó. A beilleszkedésükhöz szorosban az is hozzátartozik, hogy akik idejöttek, hátrahagyták az otthon, a családot. Mindezek erősen befolyásolták az emberek pszichés kondícióját, és sokaknál ez kihatott a munkakedvre. Meg kell, hogy jegyezzem, sokan ezért idő előtt bontottak szerződést, mert lelkiileg nem tudták elviselni a családtól való elszakadást. Ez komoly problémakör, számolnia kell azzal, aki hazájától távol keres vagy vállal munkát.

— Kollégáim munkáját jól vagy rosszul jellemezni nem az én feladatom, ennek megítélése az Önök szakembereire tartozik.

— Mint gyakorló bányamérnöknek milyen látnia, hogy egy alig megkezdett bányát felszámoljanak, s gondolom mindegy az, hogy ez a bánya Lengyelországban avagy Magyarországon van?

— Kétféle érzés van ilyenkor az emberben, egy úgymond hivatalos, és a magánemberé. Én most ez utóbbival igyekszem megfogalmazni érzéseimet. Húsz évet töltöttem eddig a pályán, s az életemben már volt egyszer olyan, amikor átéltem, a saját bőrömmön tapasztaltam egy vasércbánya bezárását. Ez mindenképpen szomorú, mert akárhogy is nézzük, az

Háló alatt

A vállalkozó 9-es

A III. sz. bányáuzem második szintjén néhány perces járásra a Keleti aknától, az egyik kerülő vágatban teli csillék hosszú sorra vár a villanymozdonyra. Bizonyára nem sokáig, mert mire a feltörés vaslétraín elindulnánk a 9-es csapat munkahelyére, erős reflektor hasít a vágat sötétébe.

Mire a mozdony elindul a teli cúggal az akna irányába, addigra már a hosszú főgurító végében furdózunk, hiszen a fűlsziketűn dübörgő fűrógépek valóságilag okádják magukból az olajos ködpárát.

— Már csak két lyuk van hátra — ordítja közelhaljólva Papp József csapatvezető.

És valóban egy-két perc múlva elnémulnak a fűrógépek és Belovay Béla, valamint Máté Róbert vájárrok nekilátnak a kiszerelésnek.

— Szeptember elején jöttünk erre a munkahelyre — magyarázza a csapatvezető. — Akkor alakult az új 9-es.

— Miért, mi lett a régi-vel?

— Az egy kétfős egyszakos csapat volt. A Torma Attila elment hatvanhárom százalékra, a társa pedig úgy döntött, hogy inkább tartalékba jár. Mi harman korábban a 64-es csapatban dolgoztunk az egyik szakban, de ahogy sem jöttünk ki az ablézzal. Lehetőséget kaptunk rá, hogy eljőjünk ide egyszakosnak.

— És jobb ez így?

— Feltétlenül. Most ha valami nem úgy megy mint kéne csak magunknak tehetünk szemrehányást. Igaz, dolgoztunk már jobb munkahelyen is, de hát ha egyszer most ilyen van!

Közben a csapatvezető két társa is bekapcsolódik a beszélgetésbe. Az „egyszakosodás”, úgy tűnik, eredményes vállalkozás volt, de kérdés meddig? Papp József az év végén elmelet hatvanhárom százalékra, de a két társa még nagyon fiatal.

— Ha itt nincs tovább, lehet, hogy valamilyen vállalkozásba fogunk. Így hárman — mutat körbe a csapatvezető.

— Persze, ahhoz az is kéne, hogy elegendő végkielégítést kapjunk, mert pénz nélkül nem megy — veszi át a szót Máté Róbert.

— Van már konkrét elképzelésük, hogy mibe kezdenének?

— Gondolkodtunk már rajta. Felmerült, hogy összedobjuk a pénzt és veszünk egy teherautót.

A Bélának van hivatásos jogsija is — mondja Papp József.

— Arra nem gondoltak, hogy a szénbányához menjenek? — fordulok a fiatalokhoz.

— Akinek két anyja van, az... — csattan föl Máté Róbert.

— És vissza a szakmájukba?

— Ugyan már! Esztergályos lakatosként hol kereshetnék én ennyi pénzt? Legfeljebb hét-nyolcezer — vélekedik Belovay Béla.

— Az meg mire elég. Azt hiszem maradunk a vállalkozásnál.

N. G.

Vágatvég

Suzuki és mokaszin

Néhány évvel ezelőtt, amikor a IV. sz. bányáuzem 71-es csapatán járunk, még az egyre mélyülő petőci légaknát bővítették a legendás híru brigád tagjai az Alimac „fémfedélzetén”. Ma már egy hetedik szintű vágat Z 3-as szelvényében hajtának a méterekért, s mire ezek a sorok megjelennek már fejtésben dolgoznak.

Az ok egyszerű, a kormánydöntést követően a feltárási munkákat a vállalatnál meg kell szüntetni, a leművelést pedig gyorsított ütemben be kell fejezteni.

Ok, akik néhány évvel ezelőtt még világszínvonalú technikával dolgoztak, visszatértek a kapához, és a szívlapáthoz. Olyan ez, mint amikor az egyszerű turista elindul a távoli nagy hegy csúcsára Suzuki terepjárával, aztán számarkordéval folytatja az útját, majd egy strapabíró indiai mokaszint adnak neki, hogy azzal érjen az oromra. Ott pedig... a mélység várja.

Csoda e hát, ha a csapat tagjai nem repeszték a bol-

dogságtól a fejtésbe „vezénylés” hallatán?

— A jelenleg tizenhét fő csapat ketté fog válni — magyarázza Barna Dénes körletvezető-helyettes. — Ezzel a vágattal ugyan is, ha minden jól megy, a jövő héten lyukadunk. A továbbiakban már csak azokat hajtjuk amelyek ércben állnak, vagy nagyon közeli az adat.

Amíg Borbély Mihály segédvájár, Sámuel Tamás és Csóti Imre csillések a feltárási munkákat a vállalatnál meg kell szüntetni, a leművelést pedig gyorsított ütemben be kell fejezteni.

— Eleinte biztos lesznek problémák — mondja elgondolkodva. — Etlélik majd egy-két hét amíg beleszokunk. Én ugyan a hetvenes években dolgoztam már fejtésben, de a többieknek nincs még gyakorlatuk. Valamennyien most nemrég kerültek hozzánk.

A csapat ötödik tagja Végh János pedig, mint kiderül, ha lehet még kevesebb tapasztalattal bír a fejtés terén, azon egyszerű oknál fogva, hogy tanbányás, tehát éppen csak

most ismerkedik a szakmával.

Arra a kérdésre, hogy miért jött bányászni, amikor ma szinte minden szakma ennél nagyobb perspektívát kínál szerte a hazában, egy szó a válasza. „A pénzért”.

— Ha már a pénznél tartunk, nem félnek, hogy a fejtésben csökken majd a keresetük?

— Majd meglátjuk — tárja szét a kezét a csapatvezető. Most nincs okunk panaszsra, de a tanulópenzt majd biztos meg kell fizetnünk.

— Sok függ persze attól, hogy milyen munkahelyet kapnak majd — veszi át a szót a körletvezető-helyettes. Ez szerencse dolga is. Régi igazság, hogy a bányász akkor keres jól, ha nem fárad el nagyon. Mert azért hajt, hogy jól keresen.

Közben helyére kerül egy újabb th-tám. Az előtűzés alatt folytathatják a szállítást, így aztán a csapatvezető is a rakodógép mellé áll. Mert ma is lesz robbantás, igaz akkor már nem sok marad ezen a vágaton. **Nógrádi G.**

a vagon, ami egy bányában található, roppant értéket képvisel. Itt nemcsak az érc, hanem a bányába beledolgozott állóeszközök, s a bányászok soha vissza nem térülő otthagyt munkaejére gondolk. Az itt dolgozó emberek lelkiállagát megértem, és átéltem, hiszen el kell hagyniuk munkahelyüket, fel kell hagyniuk szakmájukat, más pályára kell menniük, ami komoly megrázkódtatással jár, s ezt én szívem szerint senkinek sem kívánom.

— Természetesen nem vagyok feljogosítva arra, hogy a döntés gazdasági

oldalát nézve bíráljak, bár tapasztalatom azt mutatja, hogy a világ e részén a bányászat dotációra szorul. Sőt a bányászat mindig is az az ágazat volt, amelyik kiszolgált más ágazatokat, s a kibányászott nyersanyagokkal nyereségessé tette azokat.

— Emberi oldala a dolognak még az is, hogy olyan munkásokat, értelmiségieket kell kitenni az utcára, akik sok-sok éven át azért tanultak, hogy itt dolgozhassanak. Még annyit, hogy egy ország ipara jól és eredményesen tudjon gyártani bármit, ahhoz nemcsak alapanyag, nyersanyag kell,

hanem energia is. Hát ennyire a kérdésre a válaszom.

— Végezetül szeretném megköszönni a magyar kollégáknak, a vállalat vezetőknek, a szakszervezetnek és a pártnak is azt a sok segítséget, amivel ittlétük alatt hozzájárultak beilleszkedésükhöz, igyekeztek feloldani velünk az otthon távollenségét. Búcsúzóul a magyar kollégáknak az uránbánya dolgozóinak a legjobbakat kívánom, azt, hogy problémáik mielőbb megoldást nyerjenek. — mondotta végezetül Janik Henryk.

Veress Tamás

Uránosok az MSZMP megyei küldöttértekezletén

A napilapok már részletesen tudósítottak az MSZMP megyei értekezletéről, melyen vállalatunk párttagságát 13 küldött képviselte. Közülük négy fő hozzászólt az értekezlet munkájához. Mi részletesen közöljük hozzászólásaikat.

Hágenthurn József III. sz. bányüzem.

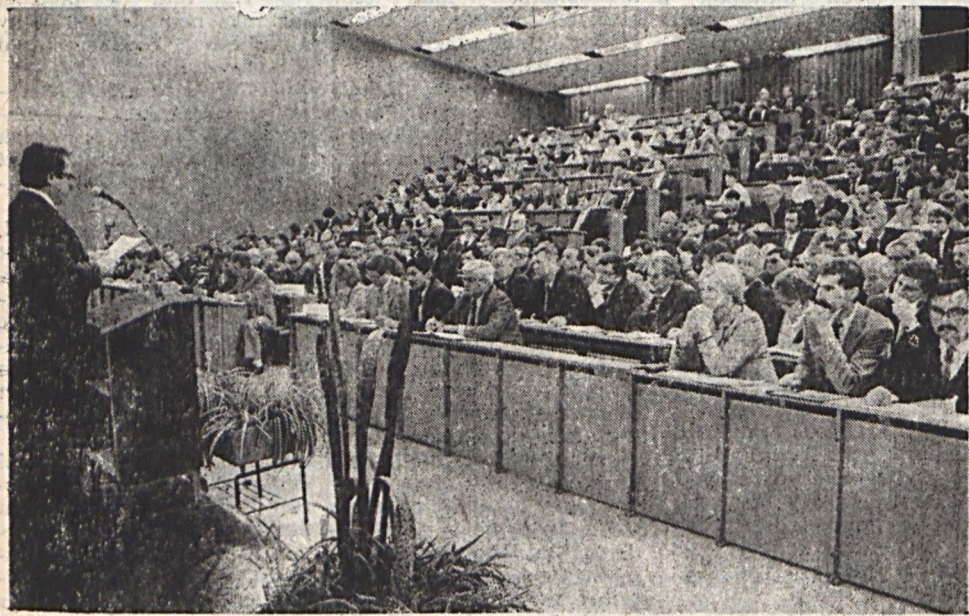
A pártértekezlet jelentősége az, hogy a kongresszusi küldötteket segíti a felkészülésben.

A munkahelyi — lakóterületi közélettel kapcsolatban én el tudom képzelni azt a fajta munkát a lakóterületen, mivel a pártmunka szervezetileg nem köthető a munkahelyhez, ezért az mindenképpen lakóterületen kell végezni, hangsúlyozom, szervezetileg. Abban egyetértünk, hogy nem lehet politikamentes közeg a munkahely sem, de ennek szervezeti lehetőségét másutt kell megteremteni. Itt késésben vagyunk, de mindenképpen ránk vár ez a feladat. Mi olyan pártbiztosítást hoztunk ide, mely nem egyedül, de a pártonkívüliekkel együtt vonul ki a munkahelyről. A munkás-
tagozatoknak erős bázisát adják majd azok a párttagok, akik nem tudnak máshol elhelyezkedni. Politikálni kell a munkahelyeken is, és elsősorban a szakszervezeteket látom erre alkalmasnak. Kell a helyi tanácsban, ahol a párttag képviselők alkossanak helyi csoportot, és ott nyilvánuljon meg a párt politikája, a megyei tanácsban és az Országos Pártválasztmányban is jelenjen meg a megyei pártpolitika.

Az Országgyűlés könnyen odaítélte a tanácsoknak — egyébként helyesen — azt a pénzt, amit a politikai szervezetektől vett el, lehetetlen helyzetbe juttatva ezzel az ifjúsági szövetséget. A döntés jogosságát nem vitatom, de hozzájárult ez is anyagilag a KISZ bukásához.

Szokatnunk kell magunkat a tagdíjból való megéléshez, ugyanúgy, ahogy most szokatjuk magunkat a cégek felszámolásának, a munkanélküliségnek a tényéhez. Számomra azért nagyon fontos, hogy ne legyen furcsa, retrográd magatartás, ha valaki félti a munkahelyét, vagy a munkásszolidaritást. Ez az összefogás nagyban megmutatkozott az emlékeztes demonstráción nálunk.

Megértést és összefogást kérek a pártértekezletől.

Laufer László felvétele

Nem értek egyet Dányi elvtársal abban, hogy amíg van megye, addig kell megyei választmány is. Nincs olyan döntésgény melyre egy testületnek azonnal, előkészítés nélkül reagálni kell. Ez még a régi beidegződés. A pártválasztmányban csak olyan emberek ülhetnek, akik a helyi pártbiztosítók legjobbjai. Ok vannak a szervezetek élén, és onnan képviseljenek, ne alkossanak még különféle testületeket. Ennek ugyanis az a veszélye, hogy az információt ok kezdik el kezelni, ok lesznek a legokosabbak, megrostálják, a párttagság pe-

Erre azért van szükség, mert kormányzati szervektől ezt a megértést nemis vártuk ugyan, de a szikráját sem kaptuk meg. Másrészt a pártnak kell, hogy legyen akkor ereje, hogy a kormányzattól kicsikarjon egy hosszútávú, de legalább egy középtávú gazdaságpolitikát.

Mi uránbányászok, vezetők és munkások, nem akarunk mások rovására boldogulni. Ehhez kérem az összefogást, és támogatást. Turi Gyula. Központ: A Mecseki Ércbányászati Vállalat párttagjainak képviselésében veszek részt a pártértekezleten. Azok nevében vagyok itt, akik jo-

gosan önszisztenciális és munkahelyi kérdések felvetésére is kötelezettek volna, de ehelyett országos érdekeket képviselő javaslatok megtételére kértek meg.

Javasolom, hogy a mai pártértekezlet a megye határain túlnyúló, az ország teljes népességének — politikai hovatartozásától függetlenül — érdekeit szolgáló, a haza energiaellátás hosszútávú külső gazdaság-politikai változástól nem függő, hazai alapanyagok felhasználására továbbra is számító, azok gazdaságosságát valósan értékelő újragondolását ajánlja mind a pártkongresszusunak, mind az országgyűlés októberi ülésszakának.

Varga Mihály vezérigazgató:

Itt ma gyakran elhangzottak olyan fogalmak, mint az önkormányzat, a vegyes tulajdonú piacgazdaság, a gazdasági reform, az önszerveződés, önszabályozás. Fel kell hívnom a figyelmet, — nehogy valamely végzetes csapdába esünk — amíg a megyék megkezdik az önszerveződést, önkormányzat alakul ki, mi lesz a kormány feladata? A nyugati államokban is a kormány az alapvető infrastrukturális tevékenységeket mind központilag irányítja. Tehát vesdük fel a kongresszuson, a kormány igenis foglalkozzon az egészségüggyel, minden magyar állampolgár számára egyenlő mértékben, foglalkozzon az oktatással, a környezetvédelemmel, és a végén megemlítem, miután ebben a

Milyen az a párt, amit képviselni tudunk? Olyan mely abban az értelemben munkás, hogy alapvetően munkásérdekeket képviseljen. Ezek az érdekek pedig a mi érdekeink, hogy ne legyünk a gazdaság prostitúáltjai. Én nem akarok a későbbiekben sem munkanélküli segélyből, sem szociális juttatásokból, sem egyebekből megélni, hanem munkából. Erre az sem megoldás, amit most a megye vezetése fontolgat, hogy mindenféle formában szakképzett embereket kényszerít megálgzó helyzetbe. Ma az összes parkolóóra, „sugárhajtású” Pécs városában, az ott dolgozók mind rehabilitált bányászok, akik jó munkát végeztek, szakképzettek voltak. Kérdésem, hány ilyenre van szükség Baranyában?

Tehát olyan pártra van szükség, amely olyan programalkotó kormányt támogat, mely hosszútávban garantálja, hogy a dolgozók munkát kapnak, a társadalom zömmel a saját munkán alapuljon — függetlenül a tulajdonformáktól — és hosszútávban garantálja, hogy a közösségek valódi súlyuknak megfelelő beleszólásuk legyen ügyeikbe.

A mai tanácskozáson 7,4 százalék a munkások aránya. Ez azért reális, mert ennyi ma a munkások politikai súlya. Én befejezésül azt kérem, hogy a megyei pártértekezlet és a kongresszusi küldöttek, akik majd képviselnek bennünket, próbáljanak munkáspártiak lenni.

K. J.

szektorban dolgozom, igenis köteles foglalkozni az energiagazdálkodással, s ezen belül természetesen az alapanyag, az energiaforrások termelésével is. Ma nagyon jól tudjuk, ha olvassák a műszaki szakirodalmat, hogy milyen helyzet áll elő Magyarországon az energiaellátottsággal. Azt nem lehet tréfának venni, hogy a Szovjetunió majd húsz százalékkal kevesebb energiát ad ennek az országnak.

Tájékoztató

a „Vállalkozói Ipari Park” létesítéséről

Az uránbányászati leállításával kapcsolatban felszabaduló munkaerő foglalkoztatására a Baranya megyei Tanács is keresi a lehetőségeket. Egyik ilyen lehetőség lehet a Vállalkozói Ipari Bank megszervezése. Az erre vonatkozó programot a tanács kérésére ezúton közreadjuk.

Baranya megyére — elsősorban a szén- és uránbányászati jelenléte, megyei gazdaságban betöltött meghatározó súlya és mára nyilvánvalóan megfogalmazható perspektívtáblása miatt — komoly szerkezetváltási kényszer nehezedik, a probléma megoldására komplex program kidolgozását kezdeményezte a Baranya megyei tanács, bevonva a munkába mindazokat a szervezeteket, melyek e feszültségek oldásában részt tudnak és kívánnak venni.

A VOSZ Területi Csoportjának Vezetősége egyetértésben Baranya megye társadalmi és politikai vezetésével felismerte, hogy megnyitásban kiemelten kell foglalkozni a vállalkozások gazdasági alapjainak erősítésével, mert ez nagymértékben hozzájárul a gazdaság általános fejlődéséhez, és ezen belül a térség iparstruktúrájának átalakításával járó foglalkoztatási problémák enyhítéséhez.

E felismerés birtokában, valamint a magánvállalkozások gondjainak ismeretében kidolgoztunk egy vállalkozás-életről készült koncepciót, mely megvalósulása esetén nagymértékben hozzájárul a térség foglalkoztatási gondjainak oldásához.

A MEGYEI TANÁCS ELKÉPZELÉSE

A meglévő kihasználatlan szabad műhelykapacitások bevonásával új kis- és középzeműek létrehozásával vállalkozási centrum kialakítása és üzemeltetése részvénytársaság formájában. Cél a tőke koncentrációjával megteremtleni a tárgyi feltételeket az induló magánvállalkozások számára.

Ma a beruházásigényes területeken tévesen és szabályozási problémák miatt ésszerű kockázatvállalással nem lehet vállalkozást indítani.

A részvénytársaság megteremtése a jól képzett, de tőkével nem rendelkező gyakorlati és elméleti szakemberek számára a vállalkozás lehetőségét.

Egy megfelelő infrastruktúrával rendelkező területeket felépítő azokat a műhelyeket és egyéb kiegészítő létesítményeket, melyekben korszerű technológiával, esetleg egymásra épülő termelési kapcsolatokban működhetnek a vállalkozások.

Az ipari park biztosítását a megye nagyobb gazdálkodó egységei számára azt a korszerű kis- és középzemi háttér-
ipart, mely nélkül egyetlen jól működő gazdaság nem létezhet.

A koncentrált tőke igénybevételével, a részvénytársaság biztosítását a szükséges tárgyi feltételeket, (berendezett műhely, egyéb kiegészítő és szociális létesítményekkel) az induló magánvállalkozóknak.

Ezenkívül biztosítja a vállalkozások menedzselését, anyag, alkatrész ellátását és a termékek piaci elhelyezését akár külföldön, akár beföldön.

Vállalja a piac változásainak megfelelően a rugalmas termelésváltását. Gondoskodik a jelenlegi vállalkozói kultúrájának kialakításáról, az alkalmazottaknak vagy maguknak a vállalkozni kívánóknak a szakmai átképzéséről és a szak tudás folyamatos fejlesztéséről. Az ipar korszerűsítését, fejlesztését szolgáló szellemi értékek kihasználásával műszaki kutatási tevékenységet is kíván végezni, elősegítve ezzel a termékszerkezetváltást és a tudományos eredmények gyakorlati megvalósítását.

Központi számítógépes rendszerrel átvállalja a vállalko-

zók adózási és egyéb adminisztratív terheit. Természetesen minden vállalkozó maga dönti el, hogy ezekből a szolgáltatásokból mennyit kíván igénybevenni, és ennek megfelelő tartalommal jön majd létre szerződéses kapcsolata a részvénytársasággal.

A részvénytársaság létrehozásának anyagi fedezetét a következő forrásokból kívánja biztosítani.

SAJÁT FORRÁSOK:

A VOSZ Területi Csoportjának Vezetősége egyetértésben Baranya megye társadalmi és politikai vezetésével felismerte, hogy megnyitásban kiemelten kell foglalkozni a vállalkozások gazdasági alapjainak erősítésével, mert ez nagymértékben hozzájárul a gazdaság általános fejlődéséhez, és ezen belül a térség iparstruktúrájának átalakításával járó foglalkoztatási problémák enyhítéséhez.	A Pécs Megyei Városi Tanács részvételével területi apporttal számolunk.
A Baranya Megyei Tanács, mint a régió foglalkoztatási gondjainak megoldásáért felelős szervezet részvételére, mint részvényesre és kedvezményes kölcsönt nyújtó hitelezőre számítunk.	A vállalkozók személyenként és alkalmazottakként minimum 20 ezer forint értékű részvényt kötelesek jegyezni. Ezáltal személyes érdekeltégük is biztosított a részvénytársaság eredményes munkavégzésében.
A ma már működő vállalkozások, magánszemélyek részvényjegyzési lehetőségét is biztosítjuk. A pénzügyetkek részvételére üzleti alapon számítunk.	A hazai lehetőségekhez járul még a külföldi tőke, ami elsősorban a kisüzemek fejlesztéséhez szükséges eszközök apportjaként kívánunk bevonni olyan értékarányban, hogy az 5 évre szóló 60 százalékos vállalkozói nyereségadó kedvezményt is megkaphassuk.
A részvénytársaság saját anyagi eszközein felül igénybe kívánja venni a központi források közül a munkahelyteremtő beruházást, és az újrakezdési támogatást is. Ez utóbbi olyan megfontolásból, hogy 300 ezer forint támogatás egyéneknél nem tudja elérni a célját, még akkor sem, ha ezt tudomásunk szerint fel kívánják emelni. A jelenlegi rendszerben a visszafizetéses garanciát nincsenek meg, mindemellett családok egzisztenciáját teheti tönkre, ha valaki a körülmények ismerete nélkül „nem éppen vállalkozásbarát” szabályozórendszer feltételei között ezzel az összeggel próbál önállósnodni.	Amennyiben ezt az összeget a létrehozandó új munkahelyek arányában a részvénytársaság kapna meg, garanciát vállalna az összeg visszafizetésére.
Ez az elképzelésünk nem egyezik az újrakezdési támogatás jelenlegi szabályozásával, de meggyőződésünk, hogy itt az ésszerűségnek és a rendelkezésre álló összeg leghatékonyabb befektetési lehetőségeinek kell győznie, akkor is, ha ezért módosítani kell a rendszert.	A részvénytársaság garantálja, hogy az így kapott pénzből stabil magánvállalkozói munkahelyet teremtsen ezer fő részére.
Az elképzelésünk megvalósításában az Amerikai Egyesült Államok által felkínált 25 millió dolláros vállalkozói alappól 5 millió dollárt kívánunk megpályázni. Ennek felét visszafizetendő, másik felét pedig vissza nem fizetendő összegként kezeljünk. A felsorolt lehetőségek optimális alakulásával a vállalkozás megvalósításához közel 1 milliárd forintnyi tőke áll rendelkezésünkre.	A fenti témában érdeklődni, részletes információt beszerezni: Baranya Megyei Tanács Ipari és Kereskedelmi Osztály Pásztor Katalin főelőadónál lehet: Telefon: 12-222 175 mellék.

VÁLLALATI ÉS ÜZEMI TERVMUTATÓK

Kiemelt TELJESÍTÉSE

(1989. I—IX. hó)

VÁLLALAT: fémtermelés kg vágathajtás fm létszám fő	102,9 96,5 94,2
ERC DÜSÍTŐ ÜZEM: vegyszerfeldolgozás t	100,6
BÁNYAÜZEMEK:	III. IV. V. százalékban
nyersérumtermelés fkg vágathajtás fm	102,8 94,9 102,1 99,9 94,7

A szerkesztőség postájából

Tisztelt Elvtársak!

A nemrégiben a tévé HÉT című műsorában nyilvánosságra került az ipari miniszterhez küldött levelük ténye. Levelük tartalmát ugyan nem ismerjük, de sejtjük, hogy a bányá megmentése ügyében írták.

Elhangzott: "... mi az MSZMP támadja a saját kormányát"...? (micsoda.... kérdés)

Ez a kormány — tisztelt néhány kivételes tagjának — mióta a Mi (MSZMP tagság) kormányunk? Hogyan lehet az MSZMP tagság Kormány a olyan kormány, amely a maroknyi ellenzék kegyeiért törtéte, sorozatosan hozza az olyan negatív intézkedéseit, mint pl:

— A nagymarosi vízlépcső építés felfüggesztése,

— bauxitbánya bezárása,

— ózdi kohászat egy részének felszámolása,

— Péti Nitrogénművek szanálása,

— szénbányák felszámolásának kilátásba helyezése, stb?

Az elvtársak szót emelnek az uránbánya bezárása ellen. Mi szót emelünk a nagymarosi vízlépcső leállítására, de a „mi” kormányunk csak az ellenzék hangját hallja.

Már régebben foglalkoztat bennünket az alapkérdés, hogy a „mi” kormányunk előtt melyik fogalom élvez elsőbbséget:

— a piacgazdaság, amely egyenlő a profittal, vagy a létbiztonság, amelyet sok évtizede a szocialista

pártok a zászlajukra tűztek?

Meggyőződésünk, hogy az ország, amelynek van atomerőműve és a földjében van uránérc, az nem mondhat le annak kiszédeséről. Közismert tény, hogy a belső fogyasztásra a belső termelés a legolcsóbb. Ha a számítások nem ezt mutatják, úgy rossz a számítás, illetve a szemlélet. A miniszternek igaza van olyan esetben amikor import anyagot dolgozunk fel import eszközökkel export értékesítésre. Ekkor elengedhetetlen a világpiaci ár és termelés összevetése.

Megismételjük, hogy a súlyos hiba a szemléletben és számításban lehet és abban az eddigi szemléletben, hogy a „sasból nem lesz veréb”. Az egyes miniszterek ilyen elmélete szerint állítjuk, hogy az országban semmit nem érdemes előállítani, mert dollárért megvenni olcsóbb. A tegnapihoz hasonló sok megnyilatkozáson az sem szokott elhangzani, hogy azt az „olcsóbb” dollárt honnan teremtjük elő?

Elvtársak!

Úgy véljük Önöknek van igazuk, és ne engedjük felszámolni a bányát. A lehetséges két megoldás közül figyelembe kell venni, hogy mérhetetlenül helyesebb lépés egy Kormányának az újra alakítása, mint egy felszámolt bányának az újra megnyitása.

Budapest, 1989. szept. 29.

Tisztelettel

MSZMP Budapest XII/5. sz. Területi Bizottsága

Túl a 24. órán

A döntés az döntés, de...

Szeptember hónapban Siófokon került sor az MSZMP szénbányák pártbizottságai titkárainak értekezletére. A meghívott titkárok között ott volt Varga Jenő is, vállalatunk pártbizottságának megbízott titkára.

Hogyan került Ön a meghívott szénbányász titkárok közé?

Sajnálatos oka van, az hogy vállalatunk is hasonló, gondokkal teli helyzetben van, mint a magyar szénbányász. Ma már tudjuk, a mi helyzetünk több mint súlyos, katasztrofális.

Most másodikban kapunk meghívást a szénbányász párttitkárok soros értekezletére. A szénbányászok jó ideje már, hogy évente egyszer vagy többször más-más bányavállalatnál rendezik meg titkári értekezletüket. Első ízben tavasszal a Nógrádi Szénbányánál, s most szeptemberben a Központi Bányászati Fejlesztési Intézet pártbizottságának voltunk vendégei. A szénbányákon túl az Ipari Minisztérium pártbizottsága állandó meghívottja e rendszeresen visszatérő értekezletnek.

Várhatóan még ebben az évben sor kerül egy újabb értekezletre a Mecseki Szénbányák Vállalat és vállalatunk pártbizottsága rendezésében.

Milyen témákat tárgyaltak, vitattak meg Siófokon?

A tárgyalt témák között az Ipari Minisztérium „A bányászat helyzete, jövője” témakörben tartott előadást. A Bányaiipari Dolgozók Szakszervezetében folyó politikai munkáról a főtájtár beszélt, az MSZMP KB titkára, Iványi Pál viszont aktuális politikai kérdésekről tájékoztott. A Nógrádi Szénbányák pártbizottsága bányászplatformot kezdeményezett az MSZMP kongresszusára. Hallgattunk olyan előadást is, melynek témája a szénbányászatban zajló világbanki vizsgálatról adott átfogó képet.

Említette a nógrádiak kezdeményezését, a bányászplatform kialakítását. Mondana erről többet?

Ezt az indítványt nem fogadtuk el, két oknál fogva. Az egyik, nem célszerű a kongresszust szakmai tagozatokra bontani, a másik, hogy mindössze 22 kongresszusi küldött van, az említett vállalatoktól. Ez egyben jelzi, az esetleges bányász politikai platform

erejét, ami a bányászat érdekeit lett volna hivatott képviselni.

— Viszont olyan állásfoglalást hoztunk, hogy amennyiben a 22 küldött közül bármelyikük is szót kap a kongresszuson, úgy az a bányászat általános problémáit tárja a küldöttek elé.

Szóba került ekkor, hogy az MSZMP-n belül létre kellene hozni a Munkástagozatot. (Ezzel kapcsolatos írásunk a 2. oldalon olvasható. A szerk.)

Mit jelentett Önnek az előadások meghallgatása, a különböző napirendekben elhangzottak? Jelenlétét-e töltött az „összegyűltünk, együtt vagyunk” érzésénél?

Igen, mert olyan mélységeiben ismertük meg a bányászat, az energiapolitika gondjait, amelyhez eddig nem juthattunk el.

Túl vagyunk a 24. órán. Miként látja, a hazai bányászat érdekében lehet még tenni valamit?

Úgy látom, hogy az MSZMP-nek azt kell szorgalmaznia, és minden más realisan gondolkodó politikai erőnek is, hogy a kormány készítsen olyan gazdaságpolitikát, amelyből olyan energiaszektort lehet megszerkeszteni, mely épít a hazai energiahordókra. Az természetes, hogy készleteink nem elegendőek a hazai igények kielégítésére s ezért elengedhetetlen a többoldalú, biztonságos energiaimport.

Bűnnek tartom és felelőtlenségnek, hogy a napi, rövid távú célkitűzések érdekében felszámolják a bányákat, bányavállalatokat, — mint ahogyan minket is — akkor, amikor a fő importőrünk komoly energiagondokkal küzd. Véleményem nem egyedi, hiszen az értekezleten is azonos véleménye volt a résztvevő bányavállalatok titkárainak.

Jóllehet vállalatunk mielőbbi bezárását kimondta már a kormány, de a fentiek alapján úgy tűnik, Ön mégis bizakodó.

A döntés az döntés, azt végre kell hajtani. Meggyőződésem azonban, hogy a magyar népgazdaságnak ma is és a jövőben is szüksége van és lesz a hazai uránra. Bizom abban, hogy egy későbbi és újabb döntés az urán itthoni bányászatának folytatásáról, újkezdéséről intézkedik, megoldva ezzel több ezer ember foglalkoztatását — mondotta befejezésül Varga Jenő.

V. T.

Nyílt levél a vállalat dolgozóihoz

Eljött a nyugdíjazás pillanata. 32 évet dolgoztam a vállalatnál, nagyon sajnálom, hogy a felszámolás szele megkavarta ezt a jól összekovácsolódott csapatot, mely tízezreknek adott közvetlen vagy közvetve megélhetést, lakást, biztos jövőt. Bizom abban, hogy a viharfelhőket elfújja a megújulás szele, ezért arra kérem a vállalat összes dolgozóját, becsülettel dolgozzon tovább, mert szerintem nem a vállalat, hanem az azt megszüntetni akaró Kormány fog megszűnni.

Megköszönöm a 32 évem alatt a vállalatnál (Kutató-mélyfúró, Kísérleti Kutató, Szolgáltató) velem együtt dolgozóknak, hogy megérhettem ezt az időt. Kérem őket, ne adják fel, és azon dolgozzanak, harcoljanak, hogy ne eltartottak, hanem a nyugdíjasok eltartói legyenek, azok az itt megrokkant, leszázékoltt, és öregégi nyugdíjba vonult társaimnak, akik megérdemelt pihenésüket szeretnék nyugodtan élvezni.

Ehhez kívánok sok sikert, és bányász Jó szerencsét: Kiss Márton erőgépkészelő, Szolgáltató üzem.

A szó elszáll, a kérdés meg (meg)-marad

A választott tisztségviselők több mint három órát vitáztak a megyei tanács október 2-ai ülésén az uránbányászat megszüntetését szorgalmazó kormánydöntés kapcsán, és ennek során Baranyában jelentkező munkaerő és foglalkoztatási gondok leközlésének programjáról.

A program adott. Szerkezetváltásra van szükség a megyében, és ez akkor is így volna, ha a Minisztertanács történetesen úgy dönt, hogy a hazai uránra ezentúl is szükség lesz.

A szerkezetváltás — túl a Mecseki Érbányászati Vállalaton — kilencven baranyai és épp egy tucat tolnai település lakóit érinti.

A Szentlőrinc—Pécs—Komló—Bonyhád négytagú lakossága, a foglalkoztatáspolitikai „földrajzban” egyelőre Bermuda-háromszögeként szerepel a honti térképeken, és csupán a kormány jóindulatán és adakozókészségén múlik, hogy milyen lesz a hön áhitott szerkezetváltás.

A kormány pedig tud mit adni. Adókedvezményt, ÁFA-mentességet — a kezdeti időkre —, plusz még ötszázmillió forintot munkahelyteremtésre, melynek felhasználásáról a megyei tanács hozhat majd döntést. Lesz még végkielégítés, és megemelt vállalkozói kölcsön, sőt áttelepülési hozzájárulás is.

Piti Zoltán, a megyei tanácselnök — a testületi ülést követő napon az esedékes sajtótájékoztató — annak a reményének adott hangot, hogy az utóbbit veszik majd legkevésbé igénybe az érintettek, hisz az augusztus 30-ai demonstráción is akkor folytatták az ipari miniszterbe a szót, amikor ennek lehetőségét kezdte emlegetni.

Mint a sajtótájékoztatóból kitűnt a megyei tanácselnök is azt szeretné, hogy minél kevesebb ember távozzon megélhetési problémák miatt Baranyából, és minél többben fogjanak vállalkozásba, hogy a szerkezetváltás, a lehetőségek szerint simán történjen.

Kérdésekre válaszolva elmondta, hogy a Mecseki Érbányászati Vállalatnak a jövő év közepéig van joga tárgyalni külföldi partnerekkel az urán értékesi-

Megalakult a nagycsaládosok pécsi egyesülete

Az egyesület elsősorban a három és többgyermekes, valamint a kétgyermekes családokat igyekszik összefogni. A család és közösség fontos feladata a szeretetre nevelés mellett az egyre gyakrabban felmerülő gondokon való segítség az alábbiak szerint: anyagi javak, ingóságok, eszközök, adományok térítésmentes cseréje és szétosztása a tagok között, kedvezményes vásárlási akciók, automata mosógépek, gyorsszáritó, varrógépek használata (ehhez a Soros Alapítvány 150 000 forint támogatást adott), csereüdvözlés szervezése nyelvtanulással egybekötve, ingyenes szaktanácsadás, jogsegély, egészségügyi, nevelési felvilágosítás. Ezenkívül fogorvosi ellátást, gyermek felügyeletét, oktatását, foglalkoztatását nyújtjuk. Közösségi rendezvényeket tartunk, gyermekek bevonásával közösségi munkákat szervezünk. Együttműködünk és kapcsolatot tartunk állami, társalmai és egyéb szervekkel, érdekeinket képviseljük.

Tagjaink sorába várjuk

a főleg három, és több gyermeket nevelő szülőket, nagyszülőket, valamint két gyermeket nevelő szülőket, akik egyesületünk célját és programját elfogadják és lehetőségeikhez mérten azok megvalósításában részt vesznek.

Érdeklődni és jelentkezni lehet az alábbi címen: Erdélyi Józsefné 7623 Pécs, Szabadság u. 8. Tel.: 28-004.

Művelődjünk szórakozunk

Ságvári Mozi:
15-én: Mielőtt befejezi röptét a denevér
21-én: A sötétség fejedelme
22-én: Nem látni és megszeretni
28-án: Kincsecském
29-én: A cápa bosszúja
Az előadások 16 és 18 órákor kezdődnek.
Október 16-ától minden hétfőn és csütörtökön 18-19 óráig: zenés kondicionáló torna. Jelentkezni lehet hétfőtől péntekig 8-18 óráig. Részvételi díj: 200 forint/hó
Minden pénteken 19-01 óráig: CITY SOUND videodisco. Vezetői: Valler.
31-én 15 órákor: Csipkerózsika, Zenés mesejáték két részben.

Miénk a vállalat

Ezt eddig is tudtuk, de hogy ennyire! Azt beszélik a városban, hordják széjjel az érbánya vállalatot. Teszik ezt az állítólag megerősített rendszeti intézkedések ellenére is, vagy csak szöbeszéd? Nem tudom. Az viszont, biztos, hogy lengyel munkatársainknak annyira sikerült otthonukat tenni itt tartózkodásukat, hogy fazekastul,

rezsóstul költöztek haza. A bizonytalanság nem először indított el ilyen gyűjtési pánikhangulatot — gondoljunk csak a felvásárlási, bevásárlási lázakra. A vállalat jelenlegi helyzetében a tervezett lakatokat már most, nemcsak január 1-jétől kellene elővenni, mert hátha akkor már nem lesz mit bezárni.

dr. Roiszné

Közlemény

Az egészséges életmódot program keretében Pikkelysömörös betegek klubja szerveződik a Ságvári Endre Művelődési Házban. 1989. október 19-én 17.00 órákor. Vezetői dr. Horváth Katalin.

Hát még egy parlament! Nógrádi

RÁCZ Gyula (1927-1989)

Vácott született, tímár tanuló lett, s a Váci Hammerli bányában dolgozott 1948-ig.

Ezután Pécsre költözött s a magasépítő vállalatnál több beosztásban majd a későbbiekben megbízott igazgatói feladatokat látott el. Később az Építésügyi Minisztérium főosztályának személyzeti vezetője, majd az Építőipari Tröszt személyzeti vezetőjeként dolgozott Komlón. A MÉV-hez 1955-ben került, 1958-ban lett az I. sz. bányauzem szb. titkára, majd 1961-ben a vállalat szb. titkárává választották, mely tisztséget nyugdíjba vonulásáig, 1982-ig töltötte be.

A BDSZ Központi vezetőségének és Elnökségének 1985-ig volt a tagja, míg nyugdíjba vonulása után tagja volt a nyugdíjas bizottságnak.

Munka mellett a Miskolci Műszaki Egyetem ipari üzemgazdasági tanfolyam bányászati tagozatán tanult, ahol 1964-ben érettségizett és a közdgazdasági technikummal egyenlő képesítést szerzett.

Munkásságát számos magas kitüntetéssel ismerték el.

Emlékét kegyelettel őrizzük

A Kisgrafika Barátok Klubjának dokumentum kiállítása

10 év a Ságvárban

Ünnep és szervezeti módosítások — így alakult a Pécsi Kisgrafikai Barátok klubjának szeptember 29-ei találkozója, 10 évvel ezelőtt kaptak helyet és lehetőséget a Ságvári Endre Művelődési Házban e szellemi és fizikai erőfeszítésnek sem utolsó művészeti ág ápolására. Az ünnep azonban nem emlékek felidézését jelentette ez alkalommal, hanem a jövőt előkészítő javaslatokat vitatták meg az országos egyesület lét-

rehozását, abban tevékenységüket.

A jubileumi rendezvény Szilágyi Imre grafikumszervező kiállításának megtekintésével kezdődött. A kiállítás a Várkonyi Nándor fiókkönyvtárban volt, ahol dr. Lenkei István művészettörténész a klub legújabb tagja mutatta be a gazdag formakultúrájú, eredeti látásmódú és áttekinthető technikai és formai megoldásokat alkalmazó művészt. A klub tagjai a Ságvári Endre Művelő-

dési Házban tartva, aggodalmaskodtak mi lesz a vállalat, mi lesz velünk? Csak reménykedni lehet, hogy a szellemi buldozerek nem érik el ezt az együttest, akinek tagjai az ünnepeken jelképesen keztek foglalkozni egymással és megfogadták, hogy a nehéz időben is összetartanak. A klub támogatói pedig nem felejtik Ciceró gondolatát: „Honos alit artes”. „A megbecsülés táplálja a művészeteket”.

dr. Roisz Andrásné

Hölgyek és Urak

Ez a nap is eljött, döntöttek végre, csend legyen, nincs több esélye a MÉV-nek. A bizakodó hangok lassan elcsitulnak, bár még akadnak akik biznak holmi dollármilliókban. Abban, hogy ránk köszönt az egyre tovatűnő csoda s megvesznek minket is mint a hollóházi porcelánosokat.

Mély fájdalom — vélemény — de az a valóság, hogy túlélési terveink tovaszállnak, és álmaink maradnak csak a téli éjszakákra. Az eljövendő hetek napok mikéntjén tűnődik ma már a dolgozók többsége, s feltehetően azon töpreng el, mi is megy most végbe a demokrácia, a gazdasági krach elkerülése jegyében.

Mert miközben az utcára kerüléstől az átképzéstől retteg, s ráébred arra, ha eddig nem lett lakása, ezek után végképp nem lesz, ugyanakkor azt is tapasztalja, hogy amúgy az országban pántlikás a hangulat. Mindenki zászlót bontott, szól, tüntet igazáért, de a bányásztilakozást nyakatekerten fogja fel az „ellenzék”. Haragszik a

kormány is és nem ad támogatást, jöllehet cirka negyven éve mi azt sem tudtuk mi az az urán. Mire megtanultuk — igaz jó időbe telt — kiderült, mindez felesleges. Nem kellene bányák, gépek, technológiák, feleslegesen tanulták ki itt sok ezren a különböző szakmát, és szereztek diplomát.

S miközben mindezt szépen végig gondolja, azt veszi észre, hogy nem csak lelkileg s idegileg, hanem anyagilag is a tönk szélére megy. Mert egyrészt míg az élet egyre drágább s fizetésünk egyre kevesebbet ér, akkor jutunk el oda, hogy mind többen gyarapítjuk a munkanélküliek ma még csendes — talán jelentéktelen? — tömegét.

Ugyanakkor másrészt azt veszi észre, hogy a csillagfényes estében Hölgyeket és Urakat köszöntenek a tévében. Grotoszok ez a helyzet a fene mindenit, mert akkor leszünk urak, amikor lassan már állásunk sincs. Persze tudom én a két dolognak nincs köze egymáshoz, de vagy elkéstem ezzel, vagy túl

korán váltottunk az elváltársról.

Mert Magyarországon ma fura helyzet még az, hogy az állást kereső úriemberként lépjen fel a hathuszasra. Akkor, amikor még le sem szállt róla.

De azért örülünk, Hölgyek és Urak, ne csüggedjünk legyen továbbra is pántlikás a hangulat. A kormány ígérete szerint felhőtlen az ég, a gondjainkat megoldják, semmi vész. Lesznek új munkahelyek, korai nyugdíj, végkielégítés, áttelepülési juttatás, újrakezdési kölcsön, s sok minden más is, ami szemnek, pénzarcának ingere. Csak, hogy ha hiba csúszna netán a pénztadó gépezetbe, akkor jön majd az ismert szöveg: „Elvtársak... Hm... azaz Hölgyek és Urak, előre nem sikerül felmérni, nem jöttek úgy össze a dolgok, de nyugalom, nincs semmi baj. Megígértük, legyenek türellemmel. Hogy meddig? Hát jós azért nem vagyok. Lesz minden, megoldjuk. Majd.”

Majd pár ezren, ha mi is oda jutunk, mit mondjunk? Azt, hogy MIÉRT? S tegyük hozzá köszönjük, jól vagyunk! V. T.

Plusz 300 millió válalkozásra

Október 3-án a Bányai Ipari Dolgozók Szakszervezetében Halmos Csaba az Állami Bér és Munkaügyi Hivatal elnöke, Pázmándy Gyula az Ipari Fejlesztési Bank igazgatója és Schalkhammer Antal a BDSZ titkára két dokumentumot írt alá.

Az első, 300 millió forint kihelyezhető hitelt juttatott térségünkbe, a másik pedig azt rögzítette, hogy az aláírók 30 millió forint kockázati kezességet vállalnak.

A 300 millió forint hitel-lehetőség azt kívánja elősegíteni, hogy az urán és szénbányászatból a felszámolás ill. létszámleépítés miatt felszabaduló munkaerő vállalkozási, újrakezdési hitelhez juthasson. Egy fő 300 ezer forintot kaphat, mely a kölcsön felvevőjének 4 évig kamatmentesen áll rendelkezésre, ha valaki olyan racionális vállalkozási elképzeléssel áll elő, melyet az Ipari Fejlesztési Bank támogatni tud. Ez alatt a négy év alatt a ka-

matterheket az ABMH vállalja át. Négy év elteltével a hitelt vagy egyösszegben, vagy részletekben vissza kell fizetni. A visszafizetés utolsó határideje a felvételtől számított tíz év rendkívüli esetben és egyedi elbírálás alapján, ekkor már az érvényes kamattal megnövelve. A hitelfelvételi konstrukció igen előnyös, hiszen — eltérően az érvényben lévő gyakorlatról — ehhez nem kellene kezességek, s ezért az ügyintézés gyors és lehetőség szerint a legbürokráciamentesebb.

A bank tanácsokkal, vállalkozói ötletekkel is segíti a jelentkezőket. Minden érdeklődőt várnak, hiszen alapvető cél, a nehéz helyzetben lévő segítése a bányából felszabaduló munkaerő előnyben részesítése, az ipari szerkezet átalakítás segítése.

Részletes tájékoztatást adnak az Ipari Fejlesztési Bank pécsi fiókjában, (Pécs, István u. 2. Tel.: 25-535.)

Szakszervezeti Akció Hónap

Szeptember 21-e óta az Ercbányász Klub előtt östermelők lehetőséget kaptak áruik értékesítésére. Több-teherautónyi jó minőségű áru olcsó áron került dolgozóinkhoz. Az árusítás — az árubőség miatt — egyelőre naponta, később csütörtöki napokon 14.30—17.00 óráig a klubban lesz.

Mi kerül a kosárba?

A szeptember 21-én kezdődött szakszervezeti akcióhónap nyereségét ajándékoszarak formájában a nyugdíjasok kapják — az éves segélyezés keretén túl. Az első ajándékoszarakban alma, burgonya, hagyma, mák és üdítő várható.

Relaxációs nyelvtudió működik november 1-jétől a Ságvári Endre Művelődési Házban. Érdeklődni a 35-53-as telefonon lehet.

Legitim lapjárás

Akik figyelemmel kísérik az európai labdarúgó kupák első fordulóját, még akkor is színesnek láthatják a magyar csapatok mérkőzéseit, ha fekete-fehér készüléken követték nyomon az eseményeket.

Ebben persze döntő szerepet játszottak a „feketeruhások”, akik nyakra-főre osztogatták a piros és a sárga lapokat, melynek következtében kékült, lilult és vörösödött a magyar játékosok feje, a honi kommentátorok pedig szinte szüntelen szidták a „sötétlelkű sárga sármesterek” tevékenységét. Ennek során épp hogy csak nem foglalták aranyba a játékvezetők nevét.

Persze haragudni is kell arra a brutális bíróra, aki már a mérkőzés elején kiállítja a magyar csapat balbecskjét, aki egy összecsapást követően megüti a korábban szabálytalankodó játékost.

Az ökölvívó vb-n ezért csak figyelmeztetés járt volna. Az is csak azért, mert az ütés tenyeres volt és tarkóra sikerült. Igaz, a futballpályán — Albánia-tól Zambiáig és Alsó-mocsoládtól Zalalövőig — ez a legsúlyosabb szabálytalanságnak számít, de a belga bíró úgy tűnik (mit sem sejtve a magyar legitimitációs törekvésekről) indokolatlan szigorral parancsolta az öltözőbe a magyar játékost. Lehetséges, hogy rövidesen — legalábbis Alsó-mocsoládtól Zalalövőig és Alsószömlöktől Záhonyig — teljesen jogszerű és törvényes keretek között ütleghetnek egymást a focisták, és a játékvezető a piros lap helyett majd a seriffcsillagát fogja mutogatni, és bölcs békebíróként tesz igazságot a vitás kérdésekben.

Elég, ha a cserekapus futballcipőjét letétbe helyezi a tartalék játékvezető asztalánál, és — az óvadék ellenében — a magáról megfélemezett hátvéd tovább játszhat, immár a labdára koncentrálna.

N. G.

SORSOLÁS az 1989. évi őszi kispályás labdarúgó bajnokságra

IX. játéknap, X. 16., hétfő 16.00 óra: V. üzem „B” — Szálló, Központ — IV. üzem „B”, IV. üzem — Anyagosztály; 16.50: óra Ifj. Klub — Öntöde, III. üzem „B” — Szálló.

XIII. játéknap, X. 30., hétfő 16.00 óra: III. üzem „A” — IV. üzem „B”, Ifj. Klub — EDÜ, III. üzem — Öntöde; 16.50 óra: Szolgáltató — Központ, Anyagosztály — V. üzem „B”, V. üzem „A” — Kutató.

XIV. játéknap, XI. 2., csütörtök 16.00 óra: Anyagosztály — Központ, V. üzem „A” — EDÜ, Ifj. Klub — V. üzem „B”; 16.50 óra: IV. üzem fejlesztés — Öntöde, Szolgáltató — Szálló, III. üzem „A” — Kutató.

XV. játéknap, XI. 6., hétfő 16.00 óra: III. üzem „B” — IV. üzem „B”, IV. üzem fejlesztés — Szálló, Szolgáltató — V. üzem „B”, Öntöde — Kutató, Anyagosztály — V. üzem „A”.

Személyi hírek

Nyugállományba került: Takács István földalatti vasútjavító, Nagy Lajos robbantómester, Balogh Sándor körzetgeológus (III. sz. bányauzem), Bicsár József robbantóvájár (IV. sz. bányauzem), Nagy Sándor földalatti lakatos (V. sz. bányauzem), Takács Simon műszaki csoportvezető, Fazekas Béláné anyagiadó, Hajlitusz István vegyipari szakmunkás, Vranasics János diszpécer, Debreceni János villanyszerelő, Vollar Imre operátor (Ercdúsító üzem), Kun Ferencné takarítónő, Szabó József betanított munkás (Kutató-mélyfúró üzem), Lakatos József öntvénytisztító, Horváth Zsigmond gépkocsiszerelő, Huszics Jánosné kazánkezelő, Somogyi Jenő erőgépkészítő, Miskolczi Imre gépjárműszerelő (Szolgáltató üzem).

Nyugállományba került dolgozóinknak ezúton is megköszönjük a vállalatunknál végzett eredményes munkájukat, s nyugdíjas éveikhez jó egészséget és kellemes pihenést kívánunk.

Meghalt: Viszló Ferenc gépjárműszerelő (Szolgáltató üzem), Gaál Györgyné gyors-gépipró (Központ).

A Ságvári Művelődési Ház Kisgrafika Barátok Klubja 10 éve működik a művelődési házban. Fennállásának 27. évében a rendezvényük alkalmával, a Ságvári Endre Művelődési Ház Kisgrafika Barátok Klubjának, valamint titkárnak Kovács Józsefnek, a Bányai Ipari Dolgozók Szakszervezete elnöksége a közművelődésben végzett kiemelkedő munkájuk elismeréseként elnökségi dícsérő oklevelet adományozott.